

ענף כ"ד

*א) ונבאר עתה איך בעת מיתת המלכים אלו ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה כנ"ל, משא"כ בד' אחוריים דאו"א.

ב) כי הנה נתבאר החילוק שהיה בין או"א לז' המלכים שהם זו"ן. ואמרנו כי הז' מלכים שהם זו"ן מתו ממש, וירדו אל עולם הבריאה הכלים שלהם, ואחוריים של או"א נתבטלו ולא מתו, אלא שירדו למטה בעולם אצילות עצמו. ושם ביארנו טעם לזה ואמרנו שהיה לסיבה שהז' מלכים לא קבלו אורות אח"פ דא"ק, רק מגופא דיליה ואילך.

ג) והנה לטעם זה עצמו היה ג"כ שינוי אחר בין ג"ר שהם כח"ב אל הז' מלכים התחתונים, כי הג"ר יצאו בקצת תיקון בראשונה, והוא כי כאשר יצאו בראשונה נתפשטו כסדר ג' קוין, משא"כ ז"ת שיצאו זו למטה מזו. וז"ש באד"ר, עד אימת ניתב בקיימא דחד סמכא, ר"ל, נתקן בתיקון שהוא דרך קוין, אבל מקודם שהיו זעג"ז הוי קיומא דחד סמכא.

ד) וכבר ביארנו כי תיקון האצילות הוא בהיותו ו"ק עשוי בבחי' ג' קוין קשורים זה בזה, בסוד הג' המכריע ביניהן, ואז נקרא רה"י, אבל בהיותן זעג"ז והם נפרדים אחת מחברתה אז נקרא רה"ר, ולכן הג"ר נתבטלו אחוריהם ולא מתו, וז' מלכים מתו פנים ואחור כי יצאו בלי תיקון כלל.

פנים מאירות

ונמשך האור העליון השלם מע"ס וג' קוים, רק לתוך כלי אחד העליון, וע"כ לא יכול לסבול האור. לכן הולכים הכלים ונשברים מטעם הנ"ל בזה אחר זה, כמ"ש בענף הקודם עש"ה.

ד) וז' מלכים מתו פנים ואחור כי יצאו בלי תיקון כלל: שבהיות הראש כבר מתוקן בתיקון קוים, נמצא שהגיע מראש לז"ת בחי' אורות דפרצוף שלם שמתוקן בג' קוים, ומאחר שהם היו בקו אחד ופרודות,

ה) ונבאר סדר יציאת ז' מלכים, ונתחיל מן הראשון שהוא הדעת אשר זה יצא ראשונה, וכאשר לא היה יכול הכלי לסבול כנ"ל, נשבר הכלי וירד למטה בעולם הבריאה, ר"ל, במקום שהיה עתיד להיות עולם הבריאה אח"כ, כי הרי עדיין לא נברא עולם הבריאה. ונפל הכלי הזה במקום הדעת דבריאה להיותו מתיחס אליו כמוהו.

ו) ואמנם אור של הדעת ירד גם הוא, אלא שנשאר באצילות עצמו מקום כלי המלכות של האצילות, ואמנם לא ירד שם לסיבת פגם אשר בו, כי הרי נתבאר

פנים מאירות

ענין תנועה ממקום למקום ח"ו, כי כל ענין זמן ומקום המובאים בעולמות הרוחניים ואפילו בע"ס דעשיה התחתונה הכל הוא רוחניות גמורה, אשר גדרם הם למעלה ממקום ולמעלה מזמן כמו שהזהיר לנו הרב בכ"מ. ובשער מאמרי רז"ל בראשית רבה דף י"ב על דברי התקונין זימנין אתקריאת נשר, פירש שם רז"ל: ואין הכוונה זימנין במציאות זמן ממש, כי אין למעלה שינויים חלילה לפי הזמנים. אמנם זימנין, פירוש בזמן שאנו מדברים בת"ת שבה, אתקריאת נשר וכו' עשה וכו' בכ"מ כנודע.

ולפיכך תבין דבריו כאן, בירידת הכלים למקום העתיד להיות בריאה, שפירושו הוא, אשר עולם הבריאה עתידה להבנות מסבת הנפילות האלו, וכן יצירה ועשיה, והבן היטב. וענין ירידתם מאצילות לבריאה, היינו ג"כ בחי' אבידתם מעלת האצילות וקבלתם מעלת הבריאה. וזכור היטב ענין זה בכל המשך הדרוש דשביה"כ ואז תבין, כי יראת ה' היא חכמה.

ו) ואמנם אור של הדעת וכו' במקום כלי המלכות של אצילות: והנך רואה איך האריך הרחיב הרב לדייק ולהורות לנו בדיוק נמרץ, כל החילופים והתמורות במקומות שנפלו שם הז"ת דנקודים, הן האורות והן הכלים.

ה) ונתחיל מן הראשון שהוא הדעת וכו' ונפל הכלי הזה במקום הדעת דבריאה להיותו מתיחס אליו כמוהו: ענין היחס הזה נתבאר בפמ"ס באורך ע"ש. ובקיצור הוא כמ"ש בענף הקודם, אשר ענין הפכי נוהג בין ע"ס דאו"י שהם סוד הקומה וע"ס דהמסך בבחי' או"ח שבו שהוא הגורם לשיעור הקומה, אשר בע"ס דאו"י כל הזך מחבירו הוא יותר עליון ויותר חשוב, כמ"ש הרב בסוד ד' הבחי' הנודעות לעיל בענף ד' ע"ש. והפכי להם ע"ס דאו"ח העולים מהמסך בסוד הזיווג, כי כאן כל העב ביותר נבחן ליותר עליון, שהרי המסך היותר עב מכולם דהיינו מבחי"ד ממשיך קומת כתר ומבחי"ג רק חכמה ומבחי"ב רק בינה ומבחי"א רק קומת ז"א כמ"ש באורך טעמו וממשו.

ובזה מובן שמלך הדעת בהיותו בחי' התפשטות דהסת"ב מזיווג הגדול דהסתכלות עיינין דאו"א שה"ס קומת הכתר, כמ"ש בענף הקודם. בהכרח שהכלי הוא ממסך דבחי"ד שהוא בחי' אחרונה דעביות, ולפיכך אחר שנסתלק ממנו בחי' הזיווג דאור העליון, א"כ נשאר בבחי' עביות בלבד, ומובן שמוכרח ליפול למטה מכל הז"ת, משום שכלי דמלך הדעת הוא היותר עב מכל הז"ת כאמור.

וענין הירידה והנפילה לבי"ע העתיד להיות שאומר הרב כאן, אל תכשל לחשוב שהוא

לעיל כי השבירה היתה בכלים לא באורות, ואלו היה ירידתו שם משום פגם היה ראוי שנייחם ביטול אל האורות, ע"ד שייחסנו ביטול אל הכלים דאחוריים

פנים מאירות

דא"ק, שהוא מעט למעלה מנקודה דעוה"ז. והנה מנקודה החדשה עד לנקודה הראשונה, עדיין נמשך קו א"ס ב"ה שה"ס רגלי א"ק שבטרם צמצום ב', אמנם הם כלי אור, מכח שנה"י החדשים לא הגיעו לשם, ויש אמנם שם בחי' הרשימו מקו הא"ס ב"ה, שנק' משום זה, חוט הא"ס ב"ה, המתלבש שם ברגלי א"ק הראשונים, וזכור זה.

ודע שמרחק הזה הנמצא בין ב' הנקודות הנ"ל, הוא מקום של ביי"ע, והמה מלבישים שם על רגלי א"ק הראשונים, שבתוכם חוט הא"ס ב"ה. והיות שנה"י החדשים דא"ק נתעלו ונסתיימו למעלה מהם, ע"כ נבחנת הנקודה החדשה לגבול האצילות, ומכונה ג"כ קרקע האצילות או גג הבריאה, והוא משום שכבר נסתיימו שם רגלי א"ק החדשים, ומשם ולמטה עד לנקודה הראשונה נתרוקן האור ולא חזר ונתמלא, ע"כ הוא מכונה מקום לבי"ע דפרודא. וז"ס שאומר הרב בשה"ק, אשר המקום של ביי"ע, חשוב יותר מהכלים והאורות הנמצאים בהמקום, והבן.

ואחר שנתברר לנו היטב מקום של ביי"ע דפרודא בגבוליו, שגבול העליון הוא מתחת רגלי א"ק החדשים שנק' קרקע האצילות וגבול התחתון שלהם הוא קרקע קשה דעוה"ז, מצאנו ידים להבין כאן דברי הרב. וכבר נתבאר בענף הקודם באורך, ענין מלוכת הז"ת ומשם תדרשנו וכאן נקצר, כי הנה המלך הראשון שנק' דעת, נתבאר שם שרק הוא יצא בכל הדרו ותפארתו, להיותו בחי' התפשטות ב' מזווג הגדול דהסתכלות עיינין דאו"א עילאין, שה"ס האור הגדול דכללות ע"ס דנקודים שהם בקומת כתר, כמו"ש שם,

והוא משום שעל יסודות הללו ועל פיהם מובנים כל התיקונים הבאים בכל העולמות מאבי"ע, שהמה כלל חכמת האמת. ולפיכך, צריכים להתבוננות יתירה כאן בטעמי הירידות ושינוי המקומות הללו, בתכלית הדקדוק.

ומתחילה אבאר היקף כללי בענין שביה"כ. וצריך שתזכור, מה שפרשנו עד כאן בסוד ה"פ א"ק הנק' קו, שה"ס הקו שנמשך מא"ס ב"ה עד הנקודה האמצעית שבצמצום א', כמו"ש בענף א' בפמ"ס ובפמ"א. ומה שנקראים ה' פרצופים דא"ק בשם קו, הוא, להיותם זה למטה מזה בקו אחד, כי ענין ג' קוים הוא שנתקן בראשונה בעולם הנקודים, וגם רק בג"ר ולא בז"ת. גם נתבאר שם, שסוד נקודה האמצעית ממש שמדייק שם הרב, הוא סוד הנקודה דעוה"ז, בסו"ה ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים, כי רגלי א"ק נמשכים עד לעוה"ז ממש, כדברי הרב בע"ח ש"ג פ"ב עש"ה. גם ידעת שבטרם אצילות ע"ס דנקודים נסתלק האור דלמטה מטבור דא"ק, ונמשך לשם אור נה"י חדשים מזווג ע"ב ס"ג, המכונים אור הב' בדברי הרב לעיל בענף י"ד. ונתבאר בפמ"ס, שנעשה מתוך זה נקודה של סיום מחדש, שהוא מעט למעלה מנקודה האמצעית דעוה"ז, הנ"ל.

ונמצינו למדים ב' בחי' בנקודת הצמצום: בחינה ראשונה, היא הנקודה האמצעית ממש, שהוא עולם העשיה ועוה"ז, אשר שם מסתיים הקו מא"ס ב"ה מכח צמצום א'. בחי' הב' מנקודת הצמצום, היא הנקודה החדשה שנעשה בכח עליית מ"ן לע"ב ס"ג הפנימים דא"ק, שמשם נאצלו נה"י החדשים

דאו"א שנפלו בדוגמתן באצילות עצמו. ואמנם ירידתן היתה כדי להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בבריאה, שלא ימות לגמרי וישאר בלתי תקוה, לכן מאיר בו מרחוק בהיותו עומד הוא באצילות, והוא בבחי' תגין על האותיות כנ"ל.

פנים מאירות

מכח חידוש הכלים שבחו"ב, שחזר וקיבל בהם בחי' פה דראש והסת"א לשורש כלים, שבזה נמשך אור הזכר למלך הדעת העומד מפה ולמטה, וע"כ גם מלך הדעת נתפשט בעצמו לזווג דהכאה על המסך דסיום הקודם, שהוא בחי' מלכות דמלכות שלו, שמקומה במקום צפוני רגלי דא"ק, כלומר בגבול האצילות. ובחי' ע"ס דנה"י דסיומא הנמשכים מטבור ולמטה, היה נמשך מקרקע האצילות עד לקרקע העוה"ז, דהיינו ממש כרגלי א"ק בטרם צמצום הב', דהיינו בנקודה האמצעית דצמצום א'. והנך מוצא, שמלך הדעת ירד ממקום האצילות ונתפשט למקום בי"ע דפרודא, והבן היטב. שז"ס שעבר על גבול האצילות המכונה קרקע המשכן, ונמשך עד לנקודה דעוה"ז המכונה קרקע קשה. ובוזה תבין רמזי הרב לעיל בענף י"ז. וז"ל, אבל נרמזו בסוד ויפוזו זרועי ידיו. שה"ס יוד טפין דאזדריקו מבין הצפורנים וכו'. וז"ס מ"ש במס' שבועות פ"ג, מי שאמרה לו אשתו בשעת תשמיש נטמאתי, ינעוץ צפורני רגליו בקרקע, והזרע יוצא דרך צפורני רגלים, ויפרוש באבר מת. ועי' בע"ח שער ל"א פ"ב וז"ל, שיצאו עשרה טפין זרע מבין צפורני ידיו, כי משם לקחם החיצונים, עש"ה. ובאמור תבין היטב, אשר שורש הלכה הנ"ל דמס' שבועות, נובעת מסיבת שביה"כ דמלך הדעת, שענין אמרה לו אשתו נטמאתי בשעת תשמיש, ה"ס בחי' זווג דהסת"ב דמלך הדעת במסך דטבור, ולהיות שכבר נסתיים האצילות והקדושה למעלה מהטבור הזה, שסודו קרקע

אשר הסת"א שה"ס הראש לשורש כלים, מכונה בשם הסתכלות עיינין דאו"א, והסת"ב הוא נתפשט ויצא בכלי הדעת לבחי' גמר הכלים עש"ה.

וכבר נתבאר שבסיבת עליית מיין נוקבין, נתחלק כל ראש לשתי מדרגות במקום נקבי עינים. שמעינים ולמעלה נבחן לראש האמיתי, ואח"פ יצאו לבר מרישא לבחי' חג"ת ותוך, עש"ה. ולפיכך, כאן מתחילה יצא הראש מנקבי עינים ולמעלה בסוד הסתכלות א', ובאח"פ שה"ס גופא דאו"א יצא החג"ת עד הטבור, בסוד הזווג על המסך דהסת"ב שנק' טבור, וע"ס דסיומא שנק' נה"י יצאו מפה דאו"א ולמטה, והיינו הכלי שנק' דעת, שנסתיים על הנקודה החדשה דא"ק, כי כל הארה זו יצאה מיסוד א"ק, כמ"ש שם, וא"כ כשפגע בנקודת הצמצום החדשה, נמצא שנסתיים.

ואם היה נשאר כך, לא היה בזה שום ירידה לבריאה, כי כן נסתיים בשוה עם רגלי א"ק, דהיינו למעלה מגבול האצילות, כנ"ל. אמנם כבר ידעת מהענפים הקודמים, אשר הסת"ב דעליון נעשה תמיד בחי' הסת"א בתחתון, כמ"ש בפמ"ס ענף ט"ו אות י"ג, והיינו משום חידוש הכלים הנמצא בפרצוף התחתון, אשר החידוש הזה מחויב ג"כ לב' זווגים: הסת"א והסת"ב.

אשר ע"כ זה הפה דראש הנקודים, שממנו מתחיל ויוצא כלי דעת אשר כבר קיבל לבחי' טבור, כלומר לבחי' מסך דהסת"ב, שממנו ולמטה רק אור דנקבה וסיומא, נמצא עתה

ז) ואח"כ יצא החסד, ונשבר הכלי וירד בכינה דבריאה והאור ירד במקום כלי היסוד דאצילות, כי כבר אור הדעת הקדים לקחת מקום של המלכות. ואח"כ יצאה גבורה, ונשברה וירד הכלי בחכמה דבריאה והאור ירד בכלי דנצח הוד דאצילות שהם ב' פלגי דגופא. ואח"כ יצאה הת"ת, ונשבר והכלי ירד בכתר

פנים מאירות

וזה אמרו, שהכלי דמלך הדעת ירד לדעת דבריאה, ולקמן אומר, שהחיצוניות ירד ביצירה וחיצי חיצוניות בעשיה. פירוש, כמו שידעת שכל הארה נבחנת על ראש תוך סוף, והראש נק' פנימיות והתוך נק' חיצוניות והסוף נק' חיצי חיצוניות. גם נתבאר בע"ח בשער אבי"ע אשר בי"ע ה"ס נשמה רוח נפש. והנשמה הוא בחי' אלקיית אפי' בבי"ע, ומה שנק' עלמין דפרודא הוא סובב רק על בחי' הרוח והנפש וז"ת דבי"ע עש"ה. ובוזה תבין כאן בירידת הדעת לבי"ע, אשר בחי' הראש שבו שה"ס הכלי דנשמה ירדה לדעת דבריאה. ובחי' התוך שלו שהוא כלי דרוח ירדה לדעת דיצירה. ובחי' הסוף שלו שהוא כלי דנפש ירדה לדעת דעשיה. והנך מוצא בכל רת"ס דדעת שירדו לבי"ע, שעדיין נמצאים בבחי' הג"ר שבהם, כי מקום נפילת הדעת הוא בג"ר, ובראש דג' עילאין, דהיינו בראש דבריאה ובראש דיצירה ובראש דעשיה, אשר שם עדיין בחי' אלקיית, כנ"ל. שבחי' הנשמה שבכל אחד מהג' עלמין ה"ס אלקיית, ורק בבחי' רוח נפש וז"ת יש שם פירודא, וזכור זה.

ז) ואח"כ יצא החסד וכו' שהוא בת"ת דאצילות: כבר נתבאר בפמ"א בענף הקודם באורך ענין יציאתם דכאו"א למלוכתם, עש"ה. דאחר שנשבר מלך הדעת שבו גדלות העביות דבחי"ד, אז התחיל סוד הזדככות המסך, ובבחי"ג מלך החסד שקומת הע"ס שבו בקומת חכמה. ובבחי"ב מלך הגבורה

האצילות וגג הבריאה, לכן נמצא בערך שמלביש לנה"י דא"ק, אשר כבר נסתיימו שם צפורני רגליו, כנ"ל ונמצא שנעץ צפורני רגלין דא"ק בקרקע דאצילות, והאורות שמטבור ולמטה שה"ס הזרע דאזדריקו מבין צפורני רגלין דא"ק עברו ויצאו ונזרקו לבר מאצילות, דהיינו לבי"ע. וע"ס שהיו צריכות להמשך מטבור ולמטה דמלך הדעת המה הם המכונים עשרה טפין, כי נפסקו ויצאו לחיצונים לבי"ע כאמור, וד"ל כי אין להאריך.

וז"ש, שיצאו מזכר בלתי נוקבא, כי אח"כ בעולם התיקון נתקן באמת מטבור הזה בחי' הנוק' דז"א, שז"ס שאמרו באדרא, שהנוק' בטבור שארי ובטבור שלים ע"ש, אלא שנתקנת שם ממטה למעלה. באופן, שכל קומתה נמצאת למעלה מקרקע האצילות, ואז נאצלו ממנה כלהו בחי' נר"ן דקדושה כמ"ש במקומו, אבל בעולם הנקודים עדיין לא נתקן הטבור הזה בבחי' פרצוף הנוק' ממטה למעלה כנ"ל, וע"כ היו נמשכים בסוד הסת"ב מטבור ולמטה לבי"ע, וע"כ פירש באבר מת, כי נפרשו מהחיים, שה"ס אור האצילות.

וז"ס, שלפעמים אומר הרב שיצאו מצפורני רגליו ולפעמים אומר שיצאו מצפורני ידיו ע"י לעיל, כי הטבור דמלך הדעת ה"ס סיומא דחג"ת שנק' ידים כנודע, והם נמצאים נגד צפורני רגליו דא"ק, כנ"ל. וכבר ידעת שכל האור דנקודים מנה"י דא"ק הוא, וע"כ בערך א"ק יוצאים דרך צפורני רגלין. ובערך מלך הדעת יוצאים מצפורני ידיו כנ"ל והבן היטב.

דבריאה והאור נשאר במקומו שהוא בת"ת דאצילות. והנה עתה לא יש הרחק בין שום אור מן האורות הנ"ל אל הכלים שלו יותר מג' מדרגות, כי יותר מג' מדרגות הוא הרחק גמור ואינו יכול להאיר בו.

פנים מאירות

משא"כ זו"ג דאור ישר אין בהם מבחי עצמות, להיותם רק התפשטות אור דחסדים מהבינה ולחוץ, כמ"ש בפתיחה אות ב' עש"ה, ובהקדמת אח"פ.

גם נתבאר שענין כח"ב זו"ן דאו"י, נוהגים בשוה בכל העולמות ובכל המדרגות, מראשית הקו עד סוף העשיה. וכל ההבחן בין מדרגה אחת לחברתה הוא רק בסבת האו"ח היוצא מהזוג שעל המסך, שהבחן השורשי הוא, ה' המדרגות זו למטה מזו, המתהוות מסבת הזדככות המסך, שבסיבתו מתמעט שיעור הקומה דהלבשת האו"ח מכתר עד לנוק', כמ"ש בכ"מ, שיצאו ה' קומות זלמ"ז בגלגלתא דא"ק, וכן בגופא דע"ב, וכן בגופא דס"ג כנודע.

ותדע, אשר בחי' ההזדככות הגורמת ליציאת זו"ג בכלהו פרצופין, מ"מ עדיין אינם נחשבים בגרעון כזו"ג דאו"י ממש, רק בהזדככות דפרצוף הס"ג לבדו, משא"כ זו"ג דגולגלתא וע"ב, המה לגמרי בחי' עצמות, כי זו"ג דפרצוף חכמה ממש הוא, אלא מיעוט קומה יש כאן, משא"כ זו"ג דס"ג, דמאחר שכל עיקרו של פרצוף זה הוא מבחי' בינה, שהוא משתוה לבחי"ב דאור ישר, אשר באמת כל חוקה הוא להמשיך חסדים, אלא משום שעצמותה מבחי' חכמה, נחשבת משום זה לג"ר כנ"ל. ולפיכך יתכן זה, רק מטרם שנזדככה לקומת זו"ג שעדיין יש בה מבינה דבינה המיוחס לבחי"ב דאור ישר, אבל בשעה שמתמעטת גם מבינה שבה ובאה לזו"ן, הרי אין בה מבחי' ג"ר ולא כלום, וע"כ זו"ן דס"ג נחשבים כבר שאינם בבחי'

שקומת הע"ס שלו עד חכמה דבינה. ובבחי"א מלך שליש ת"ת העליון עד החזה שקומת ע"ס שלו עד ז"א, עש"ה. אמנם מה שצריך לבאר כאן, הוא להבין טעם למקומות ירידתם, אשר זהו לפי סדר הזדככותם הנ"ל כמ"ש בע"ה.

וזה אמרו, אשר בדעת דבריאה נפל כלי הדעת והאור עד למלכות דאצילות. והנה זה נתבאר לעיל, אשר עיקר בחי"ד רק בכלי הדעת היא נמצאת בעינה, וע"כ כשנתרוקנה מאור, ירדה בשפל המדרגה בתחתית כולם וע"כ נמצאים הכלים העליונים למטה והתחתונים למעלה, שהדעת בדעת דבריאה, והחסד בבינה דבריאה, והגבורה בחכמה דבריאה, והת"ת בכתר דבריאה, דהיינו ממש שכל העב מחברו נמצא למטה מחבירו, כי כלי הת"ת ה"ס מסך המזוכך לבחי"א, וכלי הגבורה מזוכך בבחי"ב, וכלי החסד מזוכך בבחי"ג, וכלי הדעת הוא בבחי"ד כנ"ל.

והנה עתה לא יש הרחק וכו' יותר מג' מדרגות: וכמ"ש לקמן הטעם, דכל פחות מג' טפחים כלבוד דמי, והנה כלל הזה דכייל לנו פה, הוא שורש גדול המתפשט בכל מרחבי החכמה, ולפיכך נבאר אותו כפי האפשרות במקום הזה, וכבר נתבאר ענין המרחק הגדול שנבחן בין ג"ר לזו"ג מסבת שורשם בע"ס דאור ישר, כי הג"ר הם אור העצמות הנמשך ישר מהמאציל, כי אפילו בחי"ב שהיא בינה שחוקה להמשיך חסדים, מ"מ נחשבת לבחי' חכמה, משום שכל עצמותה הוא רק התפשטות ספירת החכמה, ולפיכך כייל לן הרב בכ"מ, שהג"ר נחשבים כאחד ממש,

וזה אמרו, (באות ז') והנה עתה לא יש
הרחק בין שום אור מהאורות הנ"ל אל
הכלים יותר מג' מדרגות, כי יותר מג'
מדרגות הוא הרחק גמור, ואינו יכול
להאיר בו, עכ"ל. פירוש, כי הכלים ירדו
לכתב"ד דבריא, כמ"ש לעיל, והאורות ירדו
לנהי"מ דאצילות. וסיבת ירידת האורות שהיו
למעלה מחוזה, דהיינו דעת וחג"ת עד החוזה,
אל נהי"מ דאצילות, הוא מכח שחזרו או"א
עילאין אב"א, דהיינו שאבדו בחי' פב"פ
שלהם וחזרו לבחי' חג"ת כמו שהיו בעת
אצילותם מן נקבי עינים, וע"כ אלו האורות
דעת וחג"ת שנתפשטו מפה דאו"א ולמטה
ירדו עתה לבחי' נהי"מ.

וצריך להבין מאד ענין ירידת האורות לנהי"מ
דנקודים, ולמה לא ירדו לבריא כמו שירדו
הש"ך ניצוצין. והנה הרב אומר, שאין פגם
וביטול באורות, והענין מתבאר עם הנ"ל,
דכל הטעם דשביה"כ הוא מסבה שהאורות
נפסקו על גבול האצילות במקום סיום רגלי
א"ק, וע"כ הופרשו הכלים מהתפשטות אור
דחיה, שנק' או"א עילאין, שז"ס המיתה
דאתמר בשביה"כ, וא"כ פשוט הוא שהאורות
נשאר ממעל לגבול האצילות, ורק האו"ח
לבד הוא שירד עמהם לבריא, שהאו"ח נק'
ניצוצין, כנודע.

וזה אמרו, שהשבירה היתה בכלים ולא
באורות וכו', ואמנם ירידתם היה כדי
להאיר מרחוק בכלי שלו העומד בבריא
שלא ימות לגמרי וישאר בלתי תקוה, לכן
מאיר בו מרחוק, בהיותו עומד הוא
באצילות וכו' עכ"ל. פירוש, כי כל ענין
הפיסוק של התפשטות האורות, היה מסיבת
המסך והפרגוד שבנקודת הסיום דרגלי א"ק.
ונתבאר לעיל, שנקודה זו היא נקודת הצמצום
החדשה, שנעשה מסוד צמצום ב' דא"ק
שהיא אינה נקודה אמצעית ממש דהיינו
בחי"ד, אלא מסוד בחי"ב שקיבלה לכח

העצמות, אלא אור דחסדים כמו זו"נ דאו"י,
והבן זה היטב.

ובזה תבין ההבדל הגדול בין דעת וחג"ת
דנקודים לנהי"מ דנקודים. כי נתבאר שדעת
וחג"ת עד החוזה, המה בחי' גוף של או"א
עילאין שה"ס ע"ב, וא"כ אפי' כשהגיעה
ההזדככות לקומת זו"ן שה"ס שליש עליון
דת"ת, עדיין לא יצא מבחי' עצמות הג"ר
כלום, להיותו עדיין התפשטות ע"ב המיוחס
כולו לחכמה דאו"י שה"ס עצמות מראש עד
סוף. מה שאין כן בתנהי"מ דנקודים, שהמה
בחי' הגוף דישסו"ת שהוא ס"ג המיוחס כולו
לבינה דאור ישר, וכבר ידעת שאין כולה
עצמות, להיותה הממשכת אור דחסדים,
ולפיכך הג"ר שבה נחשבים עוד לעצמות,
משא"כ כשהגיעה להזדככות דג"ר, כבר יצאה
מבחי' עצמות, ונעשית לבחי' זו"ן כנ"ל.

וז"ס כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי, שזה
סובב על או"א המשפיעים מוחין לז"א הנק'
שמים. ובסו"ה וימינו טפחה שמים. מלשון
טפוח וגדול בנים, כי המה מודדין לו המוחין
בג' טפחים: שה"ס ג"ר וכח"ב. לפעמים
מבחי"ב שנק' בינה ולפעמים מבחי"ג שנק'
חכמה ולפעמים מבחי"ד שנק' כתר. וכל בחי'
מג' הנ"ל, די לבחי' ראש שלם וג"ר לז"א. כי
ראש בינה הוא נשמה, וחכמה נק' חיה, וכתר
נק' יחידה.

ויש אמנם בחי' ראש שאינו שלם, כלומר
שאינו מבחי' העצמות הנ"ל, בסוד ג' טפחים
כח"ב, אמנם אינם מרוחקים ממנו לגמרי.
והיינו כי יש בו מבחי' זו"ן דבינה הנ"ל,
שכבר המה בחי' זו"ן ואור דחסדים, עכ"ז
כלפי ז"א נחשבים עוד מבחי' ג"ר מעט.
באופן, שבאם ז"א מלביש לבחי' זו"ן דבינה,
אין בינו למאציל הבדל של ג' מדרגות
שלימות כח"ב, שהרי הוא דבוק עוד עכ"פ
בזו"ן דבינה, וז"ס המוזכר תמיד בדברי הרב,
כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי.

(ח) ואמנם שאר האורות גם הם ירדו ממקומם, חוץ הת"ת שנשאר במקומו כנ"ל ולא ירד. ונמצא כי בלי ספק שאורות האחרים שירדו ממקומם אע"פ שביארנו שהיתה ירידתם לצורך הכלים להאיר להם, עכ"ז בהיותם למטה ממקומם נחלש כוחם מעט, ולכן אין להם כח לעלות למעלה, אבל אור הת"ת אשר עמד במקומו ולא נשתנה טעמו וכחו בו חזק, וע"כ בראותו עצמו בלתי כלי אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם, כי לא יחפוץ להשאר ערום מגולה בלי לבוש, ויחזור אל הבינה אל המקום אשר עמד שם בראשונה, ואם ככה יעשה נמצא שיהיה מרוחק מאד מכלי שלו וימות לגמרי.

(ט) ולכן רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל את כלי הכתר אשר לא נשבר כנודע, ונמשך דרך קו האמצעי כמ"ש, כי הג"ר כבר היו מתחילה בציור ג' קוין ונמשך דרך קו האמצעי עד מקום הת"ת עד אמצעיתו לבד שהוא עד הטבור לבד, ואז עלה אור הת"ת ונעלם תוך כלי הנ"ל של הכתר שנתפשט עד מקומו.

פנים מאירות

שיעור שהפרגוד בעצמו הוא עוד מבחי' בינה וג"ר, כנ"ל, וממילא נשמרו עוד הכלים בבחי' חיה, שה"ס אור אצילות ואלקיות, אלא בהארה מועטת בערך זו"ן דבינה, ועדיין אין הרחק מג' מדרגות כח"ב לגמרי בריקניות, שהם פחות מג', דהיינו בשיעור זו"ן דבינה, שהמה דבקים ומקבלים לתוכם, וכיון שיש להם עוד דביקות במקצת ג"ר, ודאי עדיין המה באלקיות. וע"כ לא נפלו לז"ת דבי"ע שהם פרודא, והבן היטב כי אי אפשר להאריך יותר.

(ח) חוץ הת"ת שנשאר במקומו כנ"ל ולא ירד: והיינו כמ"ש הרב לעיל בענף כ"ב שכל אחוריים דאו"א נגמרו לירד במות הגבורה, כי אותו שלישי ת"ת הוא אל אבא בערך היסוד, והיסוד כולו פנים, ואין לו אחוריים לירד ממנו, ועש"ה בפמ"א.

(ט) ולכן רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל את כלי הכתר וכו': והיינו ההתפ"ב,

הצמצום בסוד ירידת הס"ג לנה"י דא"ק, עש"ה. וכבר ידעת, שבחי"ב ה"ס בינה דאור ישר, שהיא ג"כ בחי' ג"ר, דכח"ב חשובים כאחד, ולפיכך לא מתו הכלים דדעת חג"ת לגמרי, משום שנה"י דחיה שה"ס או"א עי' מאירים בה עוד, בסוד כל פחות מג' טפחים כלבוד דמי. ונבחן בזה, שעדיין הכלים הללו המצויים מבר לגבול האצילות, עוד מקבלים הארה קטנה מחכמה דרך הפרגוד, משום שהפרגוד בעצמו הוא מבחי' בינה, ואע"פ שכח הצמצום עליהם לדחות אורות דאו"א עי' כנ"ל, מ"מ עדיין לא נחשבים בהרחק הג"ר לגמרי, להיות המסך המבדיל בעצמו מג"ר הוא, והבן היטב.

ובזה תבין טעם ירידת הכלים לכחב"ד דבריאה מתחילתם, כי סוד הג"ר דבי"ע נחשבים אלקיות. וכל הפרודא מאצילות שנבחן כבי"ע הוא רק בז"ת שלהם, דהיינו הרוח נפש דבי"ע. והנה נתבאר, שעדיין אורות דנה"י דאו"א שה"ס אור העצמות מאירים בהם דרך הפרגוד, דהיינו באותו

י) ונמצא כי לא נתעלה רק חצי אור הת"ת התחתון, כי חצי העליון עומד במקומו שכבר נתפשט דרך בו כלי הכתר, ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות, בראותו כי כבר היה כלי חדש במקומו כי הנה גם מקומו הוא בקו האמצעי בין הכתר והת"ת, ואז גם הוא נתעלה ועלה במקומו. ואז הכלי שלו כיון שנתרחק אורו ממנו ירד עד למטה במלכות דבריאה, אמנם הכלי של הת"ת נשאר במקומו שהוא בכתר דבריאה, לפי שלא נתעלה כל אורו רק חציו לבד וחציו העליון נשאר במקומו.

יא) וא"ת, והרי אמרנו למעלה שהוא מוכרח שלא יהיה הפרש בין הכלים והאור שלו רק ג' ספירות, וא"כ איך ירד הכלי של הדעת עד מלכות דבריאה. התשובה היא, כי ודאי הוא דהיכא דאפשר אפשר, והנה תחילה היה זה נהנה וזה אינו חסר, כי בתחילה היה הכלי נהנה מאורו בהיות הדעת למטה והאור אינו חסר ג"כ, כי גם אם יעלה במקומו בדעת האצילות אין לו שום כלי שם, ולכן היה חפץ להאיר בכלי שלו, וכיון שירד שוב לא יעלה. אמנם כאשר ראה שיש בחי' כלי במקומו, קרוב הוא אל הנאת עצמו ותועלתו יותר מלהועיל אל הכלי שלו, כי עתה בעלותו למעלה במקומו יש לו כלי ושם יוכל לקבל האור לעצמו, מלמעלה מן המאציל ומן הכתר בקירוב גדול, ולכן עלה למעלה.

יב) והנה טעם זה יספיק לבחי' תועלת האור לעצמו, ואמנם גם לבחינת חסרון הכלי שלו ברדתו למטה במלכות דבריאה כנזכר אינו הפסד גדול כ"כ, כי מה שאנו אומרים שצריך שלא יהיה הרחק בין האור ובין הכלי שלו ג"ס לבד הוא כשיעור ג"ס דאצילות אשר שיעורם גדול, אבל בבריאה כל הי"ס דבריאה אין שיעורם אפילו כשיעור ספירה א' דאצילות, וא"כ הרי הוא כאלו עומדת בראש הבריאה, כי כל הי"ס דבריאה כשיעור ספירה א' נחשבים.

יג) וא"ת, הרי יש הרחק בין הכלי לדעת לאור שלה ז' ספירות דאצילות, כי הרי הוא עומד למעלה בדעת דאצילות. וי"ל, כי אפילו בספירות דאצילות עצמן אין כ"כ הפסד, זולתי בהיות ביניהן בין האור והכלי שיעור ג"ס, וג"כ ריקניות

פנים מאירות

שלהם במקום דחג"ת הראשונים שנסתלקו. ובזה תבין, שכח"ב אלו ודאי אשר נתפשטו למקום דחג"ת בפעם אחת, אלא שהרב מפרט אותם בזה אח"ז כדרכו תמיד.

שנתפשט מפה דאו"א ולמטה, כדי למלאות מקום התפ"א שנסתלק כמ"ש בענף ט' עש"ה. והוא הנק' ראשיהו דישסו"ת, כמ"ש בפמ"א בענף כ"ב עש"ה. ונבחן אשר כח"ב דאו"א נתפשטו וכאו מפה ולמטה

בלתי אור כלל לא הוא ולא זולתו, אבל כאן אעפ"י שהאור שלה עצמו עלה למעלה, הנה יש אורות אחרים עומדים בסוף האצילות קרובים אל הבריאה ותוכל לקבל הארה מהם. וגם תוכל לקבל הארה מן האור שלה בעצמה ע"י האורות ההם הקרובים אליה, וזכור כלל זה בכל שאר הספירות. כי לעולם לא יש בין הכלי ובין האור יותר מג' ספירות דאצילות ריקנית, ולא נצטרך לחזור ולומר הענין בכל אחד מהם.

(יד) והנה בעלות אור הדעת במקומו למעלה, אז הגדיל הכלי של הכתר*) ונמשך עד נגד מקום סיום כל הת"ת, ואז חצי התחתון של אור הת"ת שעלה למעלה כנ"ל, חזר עתה לרדת במקומו האמיתי כבתחילה.

(* ונלעד"ח: כי בתחילה עלה הת"ת במקום הדעת כנודע, כי עד הטבור היה סיומו, ובעלות הדעת לקחת מקומו הוצרך להגדיל עוד הכלי עד סיום ת"ת כנ"ל.

(טו) וסבת הגדלת כלי הכתר היה לסבת אור הדעת שנתלבש בו והגדילו, וגם כי הנה הדעת הוא כולל כל הו"ק והוא נשמה להם כנודע, לכן כיון שעלה נתן כח בכלי והגדילו, כדי להטיב את אור הת"ת שירד ויהיה במקומו הראוי לו.

(טז) אחר כך מלכו נצח הוד, והיו צריכין לבא למלוך במקומם בכלי הראוי להם, והנה לא מצאו מקומם פנוי כי שם ירד אור הגבורה כנ"ל. ולכן הוצרכה הבינה להתפשט דרך קו שלה שהוא צד שמאלי, עד מקום הראוי להיות אח"כ

פנים מאירות

ע"י סבה רוחנית, שנבחנת כגרזן הגשמי, גם אחר החיתוך הנעשה בו נחלק לב' חצאים שיתרחקו זה מזה, בדומה לגזרים הגשמיים שהמקום מפריד ביניהם. שבנידון דידן, הוא ודאי מקום רוחני.

ושורש מקום הרוחני נתבאר היטב בענף א', שה"ס נקודה אמצעית שעליה נעשה הצמצום, שפירושו כח המונע מלקבל אור העליון, ע"ש מילתא בטעמא, וה"ס בחי"ד מד' בחי' הנודעות בע"ס דאור ישר. ואין לך שום פרצוף גדול או קטן מראש הקו עד תחתית העשיה שלא יהיה בו ד' בחי' דאור ישר אלו, ומאחר שבחי"ד שבו היא נמשכת

(טז) אח"כ מלכו נו"ה וכו' והנה לא מצאו מקומם פנוי וכו': והנה הדברים מתמיהים, דאטו אורות העליונים תופסים מקום, אשר למקום פנוי המה צריכים ח"ו. וצריך ע"כ להבין היטב ענין המקום בשורשו הרוחני, ואז נבין ענין התנועה הרוחנית ממקום למקום, האמור בדרושים הללו.

והנה כבר נתבאר בענה"ק, ענין שבירת הכלים ופיזורם של האורות לש"ך ניצוצין. ונזכיר פה בקיצור, דכמו שדבר גשמי נחתך בגרזן, שמסכת החתוך נעשה לב' חצאי דבר, שסופם בהכרח שיתרחקו זה מזה בריחוק מקום גשמי, בערך הזה ממש נחתך הרוחני

מקום הגבורה האמיתי אחר התיקון, כי עתה היו כולם זה ע"ג זה. ואז כראות אור הגבורה כי כבר היה בחינת כלי במקומה עלתה לה במקומה, והכלי שלה

פנים מאירות

אור דחסדים לפרצוף, כמפורש לעיל. ומשום זה נבחן כל פרצוף לג"ר וו"ק, אשר בג"ר אין שום מסך כלל, לא מבחי"ד ולא מבחי"ב, ונמצאת החכמה והעצמות שם בהרחבה. והו"ק, כבר כח המסך שולט עליו, אם ממדה"ד או ממדה"ר, וע"כ הוא נבחן רק לאור דחסדים משורשו, ואע"פ שיש שם גם אור החכמה, מכח הזווג דהכאה הנוהג במסכים, כמ"ש בענה"ק. עכ"ז אין אור החכמה מצוי בו בהרחבה כמו בג"ר שאין בו מסך כלל. וכבר ידעת המרחק מאור החכמה לאור דחסדים כי רב הוא, כנ"ל בענה"ק.

גם ידעת שכל ג"ר ה"ס ראש שלם בע"ס דאו"י וע"ס דאו"ח, אלא שנק' ג"ר, והיינו לשם היחס הנ"ל, כדי להורות שבו אור החכמה בהרחבה, ומכונים ע"כ בשם ג' ראשונות, שהוא ביחס כח"ב שהם חשובים כאחד ממש, כי גם הבינה בעצמותה היא חכמה. ותדע, שברוב המקומות נרמזים במספר הזה, ונקראים לפעמים: ג' מדרגות או ג' אצבעות או ג' טפחים וכו'. ותזכור שכל אלה הם רומזים על בחי' ראש כנ"ל.

אמנם יש ב' בחי' של ג"ר בפרצוף: ג"ר הא' נק' ראש הכללי של הפרצוף. ג"ר הב' נק' ראש דגופא, והוא בחי' תוך דכללות הפרצוף, ונק' ג"כ חג"ת. והן בראש והן בתוך יש בהם אור החכמה, אמנם מטבור ולמטה כבר הוא בחי' ע"ס דסוף וסיום, שעיקרם רק אור דחסדים, ומה שיש בו מאור החכמה, הוא בבחי' מקבל ואינו משפיע, כמ"ש כ"ז בענה"ק. ותדע שהם בעיקר מכונים בשם ו"ק ממש, דהיינו אור דחסדים, אמנם הם מחוברים עכ"פ לאור החכמה שמטבור

ובאה מנקודת הצמצום הדוחה לאור העליון מלהאיר בה בעצמותה, כנ"ל. נמצאת בזה שעושה סוף וקצבה בכל פרצוף, שפוסקת וחותרת באור מלהאיר עוד. וז"ס, החותרת חיים לכל חי, כי הנקודה הזו נבחנת לחותרת באור העליון, שה"ס החיים והעצמות של כל פרצוף ומעכבתו מלהאיר בגבולה, בסו"ה עד פה תבוא ולא תוסיף. ולפיכך, יצאה קצבה ומדה מיוחדת בכל פרצוף. וכבר הארכנו בביאור הענינים האלו בענפים הקודמים ואכמ"ל. גם נתבאר שם, אשר בחי"ב דע"ס דאו"י שנק' בינה, היא דוחה לאור העצמות, אמנם אין זה משום כח הצמצום, שהרי לא היה הצמצום זולת בנקודה האמצעית ממש, דהיינו בחי"ד שהיא בחי' אחרונה, אמנם משום שחוקה להמשיך אור דחסדים מן הכתר בפרצוף, כמ"ש בארוכה. שזהו שורש לחו"ב דקטנות, שנמצאים אב"א בסוד יוד ונון הנמצאים בצדי בהפיכת פנים, כמ"ש הרב בשער הכללים.

והנה נתבאר ב' בחי' מסכים המונעים על אור העצמות: א' ה"ס בחי"ד, שכח הצמצום רכיב עליה בתוקף הדין, וע"כ נקראת מדת הדין. ב' ה"ס הבינה, שטבעה להתרחק מחכמה, משום ההשתוקקות לאור דחסדים, דע"כ פונה לכתר. וע"כ אין מדתה קשה, כי בהיות שמגיע אליה החסדים מלמטה למעלה בסוד או"ח, אז חוזרת ומתיחדת בחכמה, ומעבירה אור החכמה בכל הפרצוף וע"כ נקראת מדת הרחמים. כלומר, שמה שנותנת לפעמים מדה וקצבה להפסיק אור החכמה מהפרצוף, אין זה מצד תוקף הדין כנ"ל בבחי"ד, אלא אך ורק מתוקף הרחמים שבה, בכדי להספיק גם

בהתרחק האור שלה ממנו נתרחק גם הוא וירד עד היסוד דבריאה. ואז ירדו נ"ה במקומם האמיתי ומלכו שם בכלי שלהם ונשברו. ואז האור שלהם עולה עד

פנים מאירות

בקרע האצילות, כלומר במסך והפרגוד שבין אצילות לבריאה, דעד הפרגוד נמצאים גם בחי' הו"ק של הפרצופים מחוכרים באור העצמות, כנ"ל.

וז"ש בתיקונים, שבאצילות איהו וגרמוהי חד בהון, כי אפי' גרמוהי שה"ס הכלים, שה"ס הו"ק דכלהו פרצופים אינם עולים בשם לפי עצמם בשום הכר, להיותם בטלים ומבוטלים בעצמות כנר בפני אבוקה. משא"כ אחר סיום רגלין דפרצופי אצילות, ששם כבר נמצא סוד הנקודה בצמצום ב', כנ"ל עש"ה, שהיא מעכבת על האור העליון שלא יתפשט עוד, וע"כ בחי' הו"ק דמלך הדעת, שהמה עברו על הגבול דאצילות, כנ"ל, בסוד עשרה טפין דאזדריקו מבין צפוני רגליו עש"ה, ונמצא בזה, שאור דחסדים שבו"ק דדעת, הופרשו, כמו במשל הנ"ל מגרזן הגשמי ע"ש, ויצאו מאצילות, שה"ס הכללות דאור העצמות שהוא אור חיה, ובאו לבחי' פרודא מאצילות, כי נשארו בבחי' עצמם לבד, דהיינו אור דחסדים, ונתרוקנו מאור החיה, כנ"ל.

וז"ש בזוהר, כהאי אומנא דכתיש בפרזלא ואפיק ניצוצין לש"ך עיבר. כי גבול האצילות מדומה כמו פרזלא המפריד בין הדבקים, ונמצא ע"כ שבחי' אור דחסדים מטבור ולמטה דמלכי נקודים נפרדו מהאצילות לבר, דהיינו לבי"ע דפרודא, ונתפרדו שם בשלש מאות ועשרים מקומות, שז"ס אפיק ניצוצין לש"ך עיבר, כנ"ל בפמ"א בענף כ"ג אות א' עש"ה.

אמנם ב' בחי' של ירידות בשינוי מקומות אנו מוצאים כאן, כי מתחילה דהיינו בזמן ביטול אחוריים דאו"א עילאין ושכירת

ולמעלה, כמו דכייל הרב דכל מה שיש בחג"ת יש בנה"י, אלא בסוד קבלה בלי השפעה כאמור, וע"כ מסתיים הפרצוף במלכות שבהם, שאינה יכולה להתפשט עוד. ובוזה תבין סוד השכירה, ושינוי השם ושינוי המקום, והפיזור הגדול לש"ך ניצוצין, האמור בדברי הרב כאן. כי הנה ידעת המרחק מאור החכמה לאור דחסדים, כי אור החכמה הוא בחי' א"ס ב"ה, בלי שום שיתוף מן התחתונים, מה שאין כן באור דחסדים, להיותו נמשך מהתגברות הנאצל, או מסוד המסך המעלה או"ח כמ"ש באורך בענה"ק, ולפיכך כבר כח התחתון מעורב בו, ואינו אור ישר מא"ס ב"ה. וע"כ אור החכמה הוא עיקר העצמות והחיות של הפרצוף. וזכור זה היטב.

אמנם כל זמן שיש איזה חיבור מאור החכמה באור דחסדים, הרי דחסדים אינם עולים בשם, כי בטלים אפילו להארה היותר קטנה המגיע להם מאור החכמה, כמו נר בפני אבוקה. וז"ס שאמרו ז"ל, כל פחות מג' כלבוד דמי. פירוש, כל כמה שאין בין התחתון הפרש של ג"ר לגמרי, אלא שעדיין נמצא לו איזה חיבור כל שהוא עם הג"ר, הריהו לבוד עם הג"ר, ונחשב כמוהם ממש והבן.

ונתבאר לעיל, אשר יש ב' בחי' חיתוך: א' מצד מסך הבינה. וא' מצד מסך שבמלכות, עש"ה, שה"ע מדה"ד ומדה"ר. ובוזה תבין, ההבדל בין חג"ת דנקודים לנה"י דנקודים, ובין אצילות לבי"ע דפרודא, ובין ג"ר דג' עולמות בי"ע דפרודא לבין ו"ק דג"ע בי"ע דפרודא. כי סוד העצמות הגמור מסתיים

הגבורה, כי עלה שם הוד להיותו גם הוא קו שמאל. ואז גם הנצח עלה עמו שם, כי נצח הוד ב' פלגי דגופא אינון כנ"ל, והכלי שלהם ירד בנצח הוד דבריאה.

פנים מאירות

ע"ס דישסו"ת מפה דאו"א עילאין ולמטה, דהיינו במקום דחג"ת שנסתלקו, שז"ס אבא הוציא את אמא לחוץ, כי אמא שהיתה מקודם בבחי' פכ"פ עם אבא עילאה בע"ס דראש ובבחי' אור חיה, נמצאת עתה שיצאה לגמרי מבחי' אבא עילאה ומבחי' הראש הזה, ובאה לבחי' גוף שלו, דהיינו מפה ולמטה למקום דחג"ת שנסתלקו. ולפיכך נשתנה שמה לבחי' נשמה ולא חיה, ונק' ג"כ ישראל סבא ותבונה, משום שבאה למקום זו"ג הקודמים שהם בחי' חיה שנק' ישראל, ולקחה מקומם אחר שהם נסתלקו, כנ"ל והבן זה.

וכאן הוא הקוטב להבין כל הדרושים בשינוי המקומות שבשביה"כ, וסוד הקשרים שבכלהו פרצופים דאבי"ע דתיקון, וע"כ צריכים בינה יתירה להבין את הראש הזה, דהיינו ישסו"ת הנ"ל שיצא לבר מראש דאו"א עילאין. והנה שורש הענין הזה מתחיל מעת ירידת נה"י דס"ג לנה"י הפנימים דא"ק, וזה כבר נתבאר היטב בענה"ק בפמ"ס בענף ט' וט"ו וט"ז עש"ה. שהוא השורש לשיתוף מדה"ר בדין. כמ"ש ז"ל ראה שאין העולם מתקיים עמד ושיתוף מדה"ר בדין עש"ה, ומכח השיתוף הזה נעשה צמצום ב' וגבול חדש כמ"ש לעיל בפמ"א אות ו' ד"ה ואמנם עש"ה. שנקרא קרקע האצילות וסיום רגלוהי דא"ק עש"ה.

אמנם בעיקר צריך להבין ולזכור תמיד, אשר ענין שיתוף זה דבחי"ב ובחי"ד, אינו מתפעל על שלימותו, אלא רק בראש זה הנק' ישסו"ת הנ"ל שה"ס אור נשמה, משא"כ באו"א עילאין. ותבין זה משורשם המפורש בדברי

דחג"ת, הנה ירדו דחג"ת רק לכחב"ד דבריאה ששם משכן הנשמה כנודע, ואח"כ בעת תחילת הזדככות אחוריים דישסו"ת אז באו לירידה גמורה, דהיינו לז"ת דבי"ע ששם משכן רוח ונפש, ונודע אשר המרחק בין ב' מקומות אלו רב מאד, כי בג"ר דבריאה נבחן עוד שהמה בחי' אלקיות, משא"כ בז"ת דבי"ע המה נבחנים לפרודא, בסוד מלאכים ואופנים כמ"ש בע"ח בשער אבי"ע עש"ה.

והטעם כמ"ש לעיל דף תנ"ב בפמ"א ד"ה וזה אמרו וד"ה ובזה תבין טעם ע"ש. אשר קרקע דאצילות ה"ס המסך המבדיל מבחי"ב, ואע"פ דכבר כח צמצום ב' דא"ק רכיב עליה, שדוחה ומבדיל על אור דאצילות וחיה ומעכבתו מלהתפשט, עם כל זה אין שם הרחק של ג' מדרגות שלימות בין האורות ובין הכלים שיצאו לבר מגבול האצילות, והוא משום שהמסך המבדיל בעצמו שה"ס בחי"ב ובינה, נחשב עוד מבחי' ג"ר, וכח"ב חשובין כאחד, ולפיכך נבחן אשר נה"י דאצילות עוברים דרך המסך להאיר אותם, אמנם לא בחי' נה"י דחיה כמו שהם למעלה מהמסך, אלא נבחנים לנה"י דבינה, לסבת המסך המבדיל על אור חכמה וחיה, ונשארים בבחי' אור דנשמה. ותדע, אשר זהו כל הגנתם של הכלים שירדו, אשר מצאו מקומם בכחב"ד דבי"ע, דהיינו במשכן הנשמה דבי"ע, שה"ס אלקיות כנ"ל.

אמנם במות שליש עליון דת"ת, שנתבטל זווג דאו"א עילאין לגמרי שה"ס אור חיה, וחזרו או"א אב"א, ובסוד התפשטות ב' יצאו

את בחי' אור חיה וקנתה שם אור הנשמה, והבן היטב.

ועיקר ההפרש בין אור חיה לאור נשמה הוא בז"ת שלהם, כי ז"ת דאור החיה נחשב ג"כ לעצמות כמו הג"ר, ואפילו נה"י דאור החיה עצמות גמור הוא. וזה הכלל דכל זו"ן הוא התפשטות מבינה, ומתוך שהבינה דשם אינה שפילה כלל מאבא כנ"ל, א"כ גם זו"ן נחשבים כמו אבא, אע"פ שהם אור חסדים, מ"מ אינם עולים בשמם כלל ובטלים כנר בפני אבוקה כנ"ל, אמנם ז"ת דאור נשמה הנקרא ישסו"ת יש בהם ב' בחי', כי לפעמים נחשבים ג"כ למחוכרים בעצמות, והיינו מתורת לבוד הנ"ל, והוא בזמן הזווג דהסתכלות עינים דישסו"ת זה בזה, שיש לה אור דחסדים בשפע, שאז התבונה מקבלת עכ"פ בחי' זו"ן דחכמה ונבחנת כג"ר, כנ"ל, וע"כ גם זו"ן הנמשכים הימנה הם ג"כ בחי' ג"ר, ולכן גם ז"ת שמקבלים מאותם זו"ן הנמשכים הימנה יש בהם תורת לבוד, כי אין ביניהם עכ"פ הרחק מג' מדרגות שלימות. משא"כ בעת שנתבטל הזווג דהסתכלות עינים דישסו"ת ונסתלק האו"ח, אשר אז דוחה החכמה לגמרי ואינה מקבלת אפי' מזו"ן דחכמה, כנ"ל. ובמצב זה נבחנים זו"ן שלה, שהם אור חסדים המופרשים לגמרי מאור החכמה והעצמות, שאז באים בפירוד גמור ע"ד הנר שהופרש ויצא מן האבוקה, שאז משיג רשות נפרדת לשליטת עצמו, בלי שום הכר שהיה מקודם זה נכלל ומתעצם באבוקה.

וזה מכונה בדברי הרב אשר יש ביניהם הרחק ג' מדרגות שלימות של אצילות. כלומר, שאין להם עוד שום חיבור עם האצילות ששם אור החיה, וע"כ באים אז לכלל מיתה ופירודא. ושים ליבך לכל האמור כי א"א להכפיל עוד את האריכות הנ"ל, וצריך שתזכור זה היטב לכל המקומות.

הרב לעיל בענף ח', שזה החלק דס"ג שנשתתף ונגנז בבחי' ד שה"ס נה"י הפנימים דא"ק, הוא הנק' בכל המקומות בשם ישסו"ת, והחלק דס"ג שלא נשתתף הוא הנק' או"א עילאין, עש"ה ובפמ"ס בענף ט' וט"ו וט"ז. ובה תבין, אשר או"א עילאין דנקודים הנק' אור חיה, הנה בזווג דהסתכלות עינים דאו"א זה בזה שהוא כללות הזווג כמ"ש לעיל, נבחנת שם אימא עילאה מבחי' ג"ר ועצמות כמו אבא עצמו ואעפ"י שהיא נוקבא דאבא, אמנם הנוקביות שבה הוא מצד המסך דבחי' ד שה"ס ה"ת בעינים, דהיינו מלכות שבה ולא בחינתה עצמה, באופן שבחינתה עצמה עדיין נקיה מכח הצמצום לגמרי והבן היטב. אמנם ישסו"ת דנקודים הנק' אור נשמה, נמצא הזווג הכללי שבהם הנקרא הסתכלות עינים דישסו"ת זה בזה, אשר התבונה כבר יצאה מבחי' אור העצמות שנק' אור חיה או אבא עילאה, מטעם שהבינה בעצמה נעשית לבחי' נוק' ממש לישראל סבא משום השיתוף דמה"ר בדין הנ"ל, עש"ה. כי קיבלה בה בעצמותה כח הצמצום מבחי' ד וזכור זה היטב.

ואעפ"י שביארנו שבינה משורשה בע"ס דאו"י היא דוחה את אור חכמה ואור חיה, אמנם כבר נתבאר שם, אשר בביאת אור דחסדים מכח הזווג חוזרת ומתעצמת עם אבא, ואדרבא, אז היא מעבירה אור חיה בכל הפרצוף עש"ה. אמנם כאן בישסו"ת, אשר מכח השיתוף הנ"ל קיבלה לתוכה כח הצמצום מבחי' ד, ולפיכך אפילו בעת שיש לה אור חסדים בשפע מהזווג דאו"ח, מ"מ אינה מקבלת מג"ר דאבא ממש, אלא מו"ק דאבא עילאה הנק' ישראל סבא. אמנם נתבאר שגם זו"ן דחכמה יש להם ערך עצמות כמו החכמה, ובכח זה נחשבות ע"ס דישסו"ת שהן עדיין בחי' ג"ר. אמנם מכח שאינה מקבלת מבחי' אבא עילאה ממש, ע"כ אבדה

בחי"ג, מלך הגבורה מכח בחי"ב, וירד רשימו דחסד לבחי' תגין, על החסד השבור שבכריאה. ובהזדכך בחי"ב, מלך ש"ע דת"ת בבחי"א, וירד הרשימו דגבורה לבחי' תגין, על הגבורה השבורה שבכריאה. אמנם בהזדכך בחי"א כבר נתבטלה העביות והמסך דבחי' או"א לגמרי ולא יצא עוד שום כלי, א"כ לא ירד עוד שום רשימו מש"ע דת"ת למטה, משום שאין עוד למי להאיר, בדומה כמ"ש הרב בסוד ההזדככות דעקודים לעיל בענף ז', אשר כולם משאירים רשימו חוץ מהמלכות, כי אין לה ספירה אחרת תחתיה להאיר בה, עש"ה כל ההמשך, כי כל ביאורי הרב משם נוהגים פה, כמ"ש שם הרב להדיא, שהם דומים למיתת ז' מלכי אדום, דוק ותשכח.

וזה אמרו שכולם ירדו חוץ מת"ת שנשאר במקומו ולא ירד וכו' ולכן רצה המאציל העליון והמשיך והגדיל כלי הכתר וכו' ואז עלה אור הת"ת ונעלם תוך כלי הנ"ל של הכתר וכו', ואז אור הדעת שירד למטה במלכות דאצילות, בראותו כי כבר היה כלי חדש במקומו אז גם הוא נתעלה ועלה וכו' עכ"ל. פירוש, כי כל אלו הרשימות שהיו בנהי"מ דאצילות בבחי' תגין, ובכללם גם אור ש"ע דת"ת שנשאר במקומו, כל אלו חזרו ונתעלמו בהתפשטות הכח"ב, שה"ס הכלים החדשים. והיינו הראש דישסו"ת, שנבחן כמו התפשטות כח"ב דאו"א עילאין במקום גופא דאו"א עילאין, שהם מקום ד' המלכים: דעת, חסד, וגבורה, וש"ע דת"ת, שנשברו, דהיינו כמשפט כל התפ"ב, שבא בדיוק למלאות מקום גופא דעליון שנסתלק מסבת ההזדככות, כמ"ש בענף ט' בפמ"ס עש"ה.

והנך רואה שהרב קורא את התפשטות הכתר כלי חדש, והוא להורות על חידוש כלים שבראש הזה שלא היה בראש הקודם דאו"א,

וזה אמרו, אשר האורות של דעת חסד וגבורה, מתוך שירדו נתמעט כוחם ואינם יכולים להסתלק למעלה, משא"כ בת"ת שעמד במקומו וכו' אפשר לו שיעלה למקום אשר יצא משם וכו' עכ"ל, עש"ה. והיינו כדברי הרב הנ"ל בענף ז', אשר כל חשקו של האור העליון להאיר בתחתון וע"כ מניח תמיד רשימו בתחתון ואע"פ שנסתלק וכו' עש"ה.

ותבין בזה אשר אע"פ שנתבטל זוג דאו"א, מ"מ נשארות הרשימות דג' המלכים דעת חסד וגבורה באצילות, כדי להאיר לכלים הנשברים בסוד תגין על האותיות, כי הכלים ה"ס האותיות שנפלו למטה מקרקע האצילות, והרשימות דעת חו"ג הנמצאות למעלה עדיין יכולות להאיר בהם דרך קרקע זו שה"ס מסך דבחי"ב, כי בחי"ב נמשכת מבינה דאו"י אשר עדיין לא יצאה לחוץ, דעדיין בבחי' או"א קיימין, אלא רק בבחי' הרשימות, ומאחר שהבינה עוד בבחי' ג"ר ממש א"כ המסך שבגבול האצילות אינו מעכב האורות הרשימות מלהשפיע אל הכלים, וכמ"ש לעיל, שנחשבים גם למטה מהמסך בבחי' זו"ן דבינה, עש"ה. וע"כ נבחנות הרשימות שנמצאות בנהי"מ דאצילות, ורגליהן דבוקות בקרקע האצילות כמו ג' תגין. וגם ראשי הכלים הנמצאים בכריאה ג"כ מחוברים בקרקע האצילות שאצלם הוא כמו גג. באופן, שהמסך המבדיל בעצמו שעדיין תורת ג"ר עליו הוא המקבל מהתגין הנ"ל ומשפיע לכלים שמתחתיו שהם האותיות, ובזה עדיין נחשבים כלבוד עם העצמות שבאצילות. וזכור זה לכל המקומות שמביא הרב סוד התגין שפירושו כנ"ל.

וכבר נתבאר שהכלים דחג"ת דנקודים יצאו מסבת ההזדככות, כי בהזדכך בחי"ד, מלך החסד מכח בחי"ג, וירד הרשימו דדעת לבחי' תגין, על הדעת השבור שבכריאה. ובהזדכך

נשמה כנ"ל. וגם המסך נתעבה, שהשורש שלו דהיינו בחי"ב כבר אין תורת ג"ר עליו, אלא שקבלה בעצמותה לבחי"ד ונוקביות, כנ"ל עש"ה, שבזה נעשה מרחק מג' מדרגות דאצילות, וע"כ ירדו לז"ת דבי"ע, ששם הופרש אור דחסדים מאור העצמות, כמו הנר שיצא מאבוקה כנ"ל. וא"א להאריך יותר במקום הזה, והמעייין ישים אל לבו ויבין בע"ה, כי הוא הענין הכי נכבד בחכמה.

וזה אמרו, אחר כך מלכו נו"ה והיו צריכים לבא למלוך במקומם בכלי הראוי להם, והנה לא מצאו מקומם פנוי, כי שם ירד אור הגבורה, ולכן הוצרכה הבינה להתפשט דרך קו שלה, שהוא צד שמאלי, עד מקום הראוי להיות אח"כ מקום הגבורה וכו' עכ"ל. והנה כבר ידעת, שכל אלו ג' מיני התפשטות כח"ב דרך ג' הקוין: ימין שמאל אמצע, שהרב מפרטם בזה אחר זה, הנה אמנם יצאו בבת אחת, כי אלה הם הראש דישסו"ת, שממנו יצאו למלוך ה' המלכים תנהי"ם, אלא כדי לשבר האוון, דרכו תמיד לפרט הדברים.

ובזה תבין מה שאומר, שמלכי נו"ה לא יכלו למלוך מטרם עלות הרשימו דאור הגבורה מנו"ה דנקודים, והוא מטעם הנ"ל, כי מלוכתם דנו"ה, וכן היסוד ומלכות, הם הסת"ב מאור הנשמה, שהוא נמשך אחר שאמא יצאה לחוץ מבחי' חיה. וגם נתבאר, שענין הרשימות דמלכים הראשונים שירדו לנהי"מ דאצילות, הם שירים מאור דאמא עילאה שמבחי' חיה, עש"ה. וא"כ ודאי אי אפשר שימלכו מלכין דנשמה בטרם התעלם הרשימות מחיה, שהוא תלוי ביציאת אמא לחוץ, אשר ע"כ ודאי שמתחילה נתעלו הרשימות דחיה ונתעלמו בכלים החדשים דישסו"ת, דהיינו היציאה דאמא לחוץ, שנשתנה שמם לבחי' נשמה ולבחי' ג"ר דנשמה, וממילא נמצאים עתה הכלים דנהי"ם

והיינו היא הבינה שיצאה לבר וקיבלה בעצמותה בחי' כלי ונוקבא, כמ"ש לעיל, שבאו"א עילאין לא היה בבינה עצמה שום בחי' כלי, זולת מה שקיבלה מהמלכות, עש"ה. ובוזה תבין סוד התעלמות אותם הרשימות, שנשארים מגוף דאו"א בנהי"מ דאצילות, ועלייתם והתעלמותם בכח"ב החדשים דישסו"ת, והיינו מכח אותה היציאה דאמא עילאה לבר מראש דאבא עילאה, שבזה נתעבה מאד זה המסך העומד בגבול האצילות, כי הופרש ויצא מבחי' ג"ר שהיה לו עד הנה מאמא עילאה, וכן הרשימות שהיה עליהם בחי' זו"ן דחיה, שביארנו לעיל, שזה הגיע להם מאימא עילאה שהיתה עד כאן בבחי' חיה, אשר עתה אחר שיצאה אמא מבחי' חיה ובאה לבחי' ישסו"ת, נמצאות גם הרשימות הללו שאבדו כחם שהיה בהם מבחי' חיה, ונאספו ובאו לבחי' ישסו"ת ואור דנשמה, עיין היטב לעיל, שא"א להכפיל מפני האריכות.

והנה נתבאר היטב שינוי השם ושינוי המקום, שהגיעו לרשימות המלכים דעת וחג"ת הללו, שהיו נמצאים חופפים על הכלים הנשברים שבכריאה, בבחי' תגין מאור החיה, כנ"ל. ועתה נשתנה שמם וכחם לבחי' נשמה. אמנם מה שהרויחו שינוי מקום יותר עליון, כי נתעלה לבחי' ג"ר דנשמה, הנה באמת אין זה ריוח ג"כ, כי אותם כח"ב דנשמה מלבישים על מקומם ממש מתחת הפה דאו"א עי'. כנ"ל, והבן היטב.

וזה אמרו, אשר אחר שנתעלו ונתעלמו ג' האורות דדעת וחסד וגבורה מנהי"מ דאצילות אז נעשה ירידה ב' אל הכלים הנשברים, כי ירדו מכח"ב דכריאה ובאו בז"ת דכריאה יצירה ועשיה, והיינו, משום שנתעלמו התגין דחיה, שהיו חופפים עליהם ומאירים אותם דרך גג הכריאה, כי עתה כבר נתעלם אור חיה כולו מאצילות, ואין שם אלא בחי'

(יז) ואח"כ יצא אור היסוד, והנה היה במקומו אור החדס כנ"ל, ואז הוצרכה כלי החכמה להתפשט דרך קו ימיני, עד מקום הראוי להיות חסד האמיתי אחר התיקון, ואז עלה שם אור החדס ונכלל בכלי החכמה, והכלי של החדס ירד עד הת"ת דבריאה. ואז יצא היסוד ונכנס בכלי שלו ומלך במקומו ונשבר. ועלה האור דרך קו האמצעי ועלה עד מקום דעת העליון, והכלי ירד בגבורה של בריאה. ואח"כ נבאר למה עלה אור היסוד למעלה מן הת"ת עד הדעת.

(יח) ואח"כ יצא אור המלכות למלוך בכלי שלה, ומלכה שם ונשברה. ואז האור שלה עלתה ג"כ בדעת דרך קו האמצעי, והכלי שלה ירד בחסד של בריאה.

(יט) נמצא כלי הת"ת במקום כתר דבריאה, וכלי המלכות במקום חסד דבריאה. ונמצא כי אין מקום פנוי בין כלי לכלי דבריאה רק ג' מדרגות לכד שהם חב"ד. ובאצילות אין מקום פנוי רק ב' [ג'] מדרגות, שהם מקום [נו"ה] יסוד ומלכות.

(כ) ועתה צריך לתת טעם למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת. ואמנם הטעם הוא, כי היסוד נקרא משכיל לאיתן האזרחי, כמ"ש בסבא דמשפטים, שאמר כי זה המשכיל שהוא יסוד הוא לעילא והוא לתתא. גם רמזו בזוהר פקודי בהיכלות, כי יוסף איהו לעילא ואיהו לתתא.

פנים מאירות

מתחיל מחזה ולמעלה עד הפה דאור"א, במקום מלכים הראשונים ת"ת ודעת. וקו הימין במקום מלך החדס. וקו שמאל במקום מלך הגבורה. ולפיכך אור דחצי התחתון אחר שבירת ב"ש תתאין דת"ת עלה לחצי העליון, דהיינו לבחי' קו אמצעי שבראש. ואורות ב' המלכים נו"ה עלו לקו שמאל שבראש למקום הגבורה. כי בעת הסתלקות נחשבים נו"ה בחי' כלי אחד בלי שום הבחן ביניהם, וגם הנצח שייך לקו שמאל, כמ"ש לעיל ע"ש. אמנם האורות דב' המלכים יסוד ומלכות, עלו למעלה מש"ע דת"ת, דהיינו לדעת.

וטעם עלייתם של יסוד ומלכות למעלה מהת"ת, אומר, כי זאת הוא המעלה שיש אל היסוד יותר משאר ספירות שהוא יכול לעלות עד הדעת וכו' דא"ה לא היו בו יכולת וכח להוריד טפת הזרע וכו', עכ"ל.

פנוים מכל אור, ויכולים להתפשט שם הסת"ב דנשמה, שה"ס המלכין תתאין דנהי"מ, שזהו פשוט ומוכרח.

(כ) למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת וכו': כבר נתבאר שמכח התפשטות דהסת"ב מאור דנשמה, ירדו הכלים שמתחת הגבול דאצילות, מג"ר דבי"ע לז"ת דבי"ע, מפני שהם אינם ראויים לקיים הכלים הנשברים בג"ר דבריאה, כמו נה"י דאור החיה, ולפיכך בעת שנשברו המלכין תתאין, לא היה ענין לאורות אלו לירד בסוד תגין, כמו המלכים שמחזה ולמעלה, וע"כ נסתלקו תיכף למעלה לראש דהיינו לישסו"ת, הנק' התפשטות כח"ב, כי בכלים דראש אין שבירה נוהג בהם, כנודע. וכבר ידעת מקום הראש, שקו האמצעי שבו

והענין הוא כמ"ש אצלנו בענין תפלת המנחה, כי אז ז"א מזדווג עם לאה ורגלי לאה מסתיימים במקום החזה דז"א, וא"כ איך מזדווג ז"א מחציו למעלה עם לאה (שאינה מגעת רגליה אלא כנגד היסוד החזה שלו). אבל הענין בקיצור הוא, כי שלישי היסוד התחתון דז"א עולה בשליש עליון דת"ת ושם מזדווג עם לאה, כי זאת היא המעלה שיש אל היסוד יותר מבשאר ספירות שהוא יכול לעלות עד הדעת בכל זמן שרוצה לעלות.

כא) וז"ס תפילת יוצר דשחרית דשבת שתקנו בו ז"פ הכל. והטעם היות לו יתרון זה הוא, כי אם לא היה בו כח שיוכל לעלות עד הדעת שהוא נשמת הו"ק

פנים מאירות

ה"ס התפשטותם לזווג הימין והשמאל, שאז מתהפכים ומקבלים לאותה הקומה של הזוג, או חיה או נשמה. וביסוד, אז חוזרים לקדמותם, דהיינו לבחי' אור דחסדים לבד ולא עצמות. ולפיכך אור הכללות דחמשה חסדים וחמשה גבורות שנסתלקו ממלך היסוד, אינם יכולים לבא בשום פנים לבחי' הת"ת, כי שם כבר קבלו החו"ג לבחי' עצמות, ונעלם מהם בחי' אור דחסדים, שהם עיקר צורתם, אשר משום זה נמשכים הכללות דה"ח וה"ג שביסוד ועולים למעלה מהת"ת, דהיינו אל הדעת, אשר גם שם מקובצים בבחי' אור דחסדים בלי שום שינוי, כמ"ש לעיל. והנה נתבאר שאין שום יחס לאור היסוד זולת בכלי הדעת, כי שם מקומו וצורתו ממש, בלי שינוי, והבן היטב.

וזה אמרו, כי זאת המעלה שיש אל היסוד יותר משאר ספירות. כלומר, יותר מגוף הפרצוף. כי גוף הפרצוף כבר הוא בחי' תוך מזווג ימין ושמאל וקומתם כערך הזווג, שהמה אינם יכולים להתעלות יותר מקומתם, משא"כ אור היסוד שהוא ממש אותו האור הנמצא בראש בדעת, אלא בהיותו למטה מגוף נק' יסוד החיצון, ובהיותו למעלה מגוף נק' יסוד הפנימי או דעת, כמבואר לעיל והבן היטב וזכור זה.

והנה הדברים סתומים וצריכים אמנם להבינם, כי הם שורש גדול בחכמה, והענין ע"ד שפרשנו בארוכה לעיל בפמ"א דף תי"א ד"ה ולכן מה שהוריד הדעת עש"ה. בסוד קו האמצעי דע"ס דאז"א עילאין, הנק': דעת ת"ת יסוד, וביארנו שם בסוד רישא גזעא ושכילא, אשר מכונים שם בדברי הרב ג' בחי' של ה"ח וה"ג: א', הוא קיבוץ חו"ג שבראש. ב', הוא התפשטותם בחו"ב עצמם, ג', הוא התכללותם ביסודות. ונתבאר שם, אשר כל ג' בחי' אלו המה רק אור חסדים ולא אור חכמה, אלא אור חסדים שבראש דהיינו שלמעלה מחו"ב, הוא ודאי חשוב עוד יותר מחו"ב, וע"כ נבחנים לראש וכתר אע"פ שהם רק אור חו"ג, אמנם התפשטות החו"ג לבין חו"ב עצמם, שמסבתם חוזרים חו"ב פב"פ, לפיכך מתהפכים החו"ג ונעשים לבחי' אור חכמה ועצמות. אמנם ביסודות דחו"ב שם חוזרים לבחי' עצמם, דהיינו לאור דחסדים ולא לאור החכמה להיותם למטה מבחי' חו"ב, והבן. וזכור ג' בחי' אלו שבקו האמצעי, כי תצטרך למקומות הרבה.

ובאמור תבין גם כאן ג' הבחי' הנ"ל שבקו האמצעי, שנקרא כאן: דעת ת"ת יסוד, שבדעת ה"ס הקיבוץ דה"ח וה"ג. ובת"ת

ושם הוא מקום הה"ח כנודע שהם בחי' טפת הזרע, לא היה בו יכולת וכח להוריד טפת הזרע (נ"א הזווג) בנקבה בעת הזווג, ולהמשיכם ממש משם מן הדעת. ודע, כי אין ענין זה נאמר, אלא בפנימיות היסוד כמ"ש במ"א, כי משליש עליון של היסוד ממנו נעשה בחי' ת"ת ז"א בעת הגדלתו, ושם הוא אותו בחי' היסוד אשר נעשה ממנו הת"ת, ובבחי' זו הוא מזדווג עם לאה.

כב) ונחזור לענינינו, כי להיות שהיסוד דרכו לעלות שם אל הדעת, לכך עלה עתה אור היסוד עד הדעת למעלה מן הת"ת. ועוד, כדי לקשר כל הו"ק יחד ולהביא להם הארה משם.

כג) ועתה נבאר טעם אל המלכות למה היא ג"כ עלתה עד הדעת למעלה מן הת"ת, והענין הוא, כי המלכות נקראת עטרת בעלה ועולה למעלה מן הת"ת, וכפרט עתה אשר היה לה רשימו מן הדעת. כי כאשר ירד אור הדעת עד מקום המלכות דאצילות בעת שנשבר הכלי שלו כנ"ל, הניח שם רשימו דיליה, וכאשר מלכה המלכות במקומה, לקחה את הרשימו הזה ועלתה עד מקום הדעת עצמו. וגם סיבה אחרת, כי ע"י עלייתה שם היא קושרת מלמטה למעלה כל הו"ק, ועי"ז הקשר מתתקן יותר, לפי שנ"ה היו שניהם בקו השמאלי במקום גבורה, ועתה נפרד הנצח מן ההוד והלך ועלה עם החסד בקו ימין שבו.

כד) ונבאר ענין זה מפורש יותר והוא, כי הנה רשימו הזה שהניח הדעת במקומה של מלכות, ודאי שהוא בחי' המלכות שבדעת שכצד הגבורות, והבן זה היטב. וכאשר עלתה המלכות עד הדעת, ועלה עמה גם הרשימו הנ"ל שהוא בחי' הגבורה, ושם נתחבר זה הרשימו שהוא המלכות של הגבורות שבדעת, עטרה דגבורה דנוקבא עם החסדים שבדעת עטרה דדכורא, אז נתפשט הדעת

פנים מאירות

אותם הכללות בה"ח וה"ג שבאור המלכות, המה ממש כבעת היותם בכלי הדעת בבחי' הקיבוץ דה"ח וה"ג שבראש, וע"כ בעודה שם נקראת המלכות עטרת בעלה דהיינו כתר שלו, דכל ראש נק' כתר, ועטרה וכתר אחד הוא כנודע. וכשירדים למטה מהגוף בסוד הכללות במלכות, אז נקראת כלה.

כג) ועתה נבאר טעם אל המלכות וכו' המלכות נקראת עטרת בעלה וכו': והיינו ע"ד שנתבאר לעיל במדרגת היסוד, משום שהמלכות נבחנת גם כן בבחי' כללות ה"ח וה"ג כמו אור היסוד, בסוד איהו כל ואיהי כלה, כנ"ל בדברי הרב ענף כ"ב אות כ"ב. וע"כ אין לה יחס בת"ת רק בדעת כי שם מקומה, כמ"ש באור היסוד עש"ה. כי

ע"ן

ענף בד

החיים

תסה

ע"י הקשר הזה והאיר בו"ק. והרשימו שהוא בגבורה, * האיר בקו שמאל, והשאיר שם את ההוד במקומו. ואותו הדעת בעצמו עטרא דחסד האיר בקו ימין, והמשיך שם את הנצח, ועי"ז נתקן האצילות.

* אמר חיים: צ"ע מה רשימו הניחו שאר מלכים.

פנים מסבירות לענף כ"ד

תתמה איך מחו"ב היו קליפות, כי זהו מבחי' שמתלבשת בזו"ן למטה להיות להם מוחין ובאותה הבחינה נחשבת כזו"ן ממש, וכמו שנעשו ראש לז"א כן נעשו סיגיהם ראש אל ז' מלכים והיו י"א סימני הקטורת וכו' עש"ה.

ודבריו אמנם צריכים ביאור, דאומר שהם בחי' ראש דז"א ועם זה הם נחשבים כזו"ן, שהדברים סותרין א"ע לכאורה, דאם הם ראש הרי אינם גוף וז"א ואם הם ז"א ממש איך המה בחי' ראש והמרחק בין ראש לגוף רב מאוד כמ"ש בענפים הקודמים. ועוד, שהרי כתב להדיא אשר גם ראש דז"א לא נשבר, ואם כונתו על זו"נ הפרטי כבר אמר שראש דז"א לא יצא כלל. ועוד, דפתח בד' אחוריים דחו"ב שהם בחי' חו"ב דג"ר דנקודים, ומסיים בראש דז"א. אמנם דבריו אלה עמוקים מני ים, ואבארם כאן רק בשיעור המחויב לקשר הענינים והמשכילים יבינו.

והנה מתחילה צריכים להבין דבריו כאן, שאומר שי"א בחי' אלו שירדו ולא יכלו להתברר נשאר נתונים תוך הקלי', ואינו מפרש לנו איזו בחי' נתבררו ואיזו בחי' לא נתבררו וודאי שזהו הקוטב להבין כל הדרוש הזה. אמנם דבריו עשירים במקום אחר בשער מאמרי רשבי' בסופו עש"ה. והמתבאר משם, אשר שמונה מלכים נשברו, ובכל מלך נמצא ד' בחי' דהיינו ד' בחי' דאור ישר הנודעות הנק':

ונבאר עתה איך בעת מיתת המלכים ירדו הכלים שלהם לעולם הבריאה וכו' וצריך להבין מאד ענין ירידות אלו, אמנם מקודם צריכים להבין דבריו היטב שבענף הקודם וז"ל: **ונמצא כי ירדו ז' המלכים וכו' וד' אחוריים דאבא ואמא וישראל סבא ותבונה וכו' והם י"א סימני הקטורת שהם י"א אורות וכו' נתונים תוך הקליפות וכו'.**

ותמוה מאד לכאורה, הרי ד' אחוריים דאו"א לא ירדו אפי' ממקומם, כמ"ש לקמן בביאור השם קר"ע שט"ן, שלא היתה מיתה ונתיצה ממש כמו הז' מלכים רק קריעה ושבירה בעלמא ונשאר במקומם, ואיך אומר שי"א בחי' אלו שהם ד' אחוריים דאו"א וז' מלכים שלא יכלו להתברר נשאר נתונים תוך הקליפות והם י"א סימני הקטורת. ועוד, שבע"ח שער המלכים אומר להדיא, שבקלי' אין החיות נבלע בתוכם דאין קדש מתערב בחול וז"ל: **ענין י"א סימני הקטרת וכו' הם יוד קליפות דנוגה ויש בהם חיות דקדושה להחיותן. והנה בי"ס של הקדושה החיות שלהם נבלע בתוכם ונחשבים לעשרה בלבד, אבל בקליפות אין החיות נבלע בתוכם כי אין קודש מתערב בחול אך עומד על ראשם ומשם מאיר להם ואז הם נחשבים לי"א, וזהו כל המוסיף גורע וי"א ארורים דפרשת כי תבא וכו' עש"ה.**

אמנם כבר הרב בעצמו עמד ע"ז במבו"ש שער הקליפות ח"ב פ"א וז"ל: **ואל**

דאע"פ שבקרבת קדוש מ"מ לא אבוא בעיר, שנשבע ה' שלא יכנס בירושלים של מעלה בטרם שיכנס בירושלים של מטה עכ"ל. והנה רבים קמו כן תמהו שהוא כנגד מה דכיל לן הרב, שמתחילה נעשה הזווג בפרצופין העליונים ואח"כ נמשכים האורות לתחתונים, וא"כ איך יתכן שיבא בירושלים של מטה בטרם שיבא בירושלים של מעלה.

וכדי להתבונן בענינים אלו צריך שתבחין בפרטיות באותם שלש מאות ועשרים הניצוצים בשינויים שבין ניצוץ לניצוץ. כי בכלל זה ביאר אותם הרב לידע ולהשכיל כל ניצוץ בשורשו, שבזה מתבאר לנו דברי הזוהר ותיקונים שעוסקים בש"ך ניצוצים אלו הרבה, וכל בירורי המ"נ שאנו מעלים ע"י תורה ומע"ט בכל יום ויום המה מהם. והנה הם אריכות גדולה לבארם בפרטיות, אמנם כבר נתתי לך מפתח להתבונן בהם כמו שנתבאר בפמ"א בענף כ"ב בסדר השבירה עש"ה. כי תמצא בכל מלך ומלך מם בחי', להיותו בחי' התפשטות שלמה מע"ס דראש, וא"כ יש בכל אחד ד' בחי' דאו"י שהם חו"ב וז"א ומלכות, וע"י האו"ח העולה מבחי"ד בסוד זווג דהכאה קונה כל בחי' ובחי' קומה שלימה ממלכות עד כתר. כי חכמה קונה ח"ס תחתונות וכתר, והבינה קונה ז"ת וכתר וחכמה, וז"א שמתפשט בעצמו על חג"ת נה"י קונה מלכות וכתר חכמה בינה, ובחי"ד שהיא מלכות קונה ט"ס ראשונות. והנך מוצא ארבעים בחי' בכל מלך.

ואל יקשה לך למה לא קחשיב כאן כתר דאו"י, כי כבר נתבאר שכתר דאו"י ה"ס א"ס ב"ה כמ"ש בדברי הרב לעיל

חכמה בינה ז"א נוק', המבוארים לעיל בענף ד' עש"ה. והנה כל בחי' ובחי' כלולה מע"ס והיינו כמו שבארנו לעיל בענף כ"ב, אשר כל מלך ה"ס התפשטות של ע"ס בקומה שוה, אלא ההבחן בין מלך למלך הוא רק בשיעור הקומה, דע"ס של מלך הדעת היתה קומתו עד הכתר וע"ס של מלך החסד היתה קומתו בקומת חכמה וכו' עש"ה. וא"כ יש כאן ש"ך בחי': ח' מלכים, שבכל אחד ד' בחי', הרי ל"ב בחי'. וכל אחד מאלו הל"ב בחי' כלול מעשר, א"כ עשר פעמים ל"ב, הרי הם ש"ך.

והנה נתבאר שהיו כאן ל"ב קומות של ע"ס: כח"ב חג"ת נה"י. והנה ט"ר מל"ב הקומות הללו, דהיינו מכתר עד היסוד שבכל אחת, המה עלו ונתבררו קודם החטא של אה"ר וגם חזרו ונפלו לאחר החטא של עצה"ד. אמנם נק' נצוצין קדישין, והיינו משום שראויים להתברר גם בשתא אלפי שני והמה הם סוד רפ"ח הניצוצין שהצדיקים מעלים ע"י תורה ומע"ט בכל יום ויום, דהיינו מאותן הט"ס ראשונות שבל"ב הקומות הנ"ל וט' פעמים ל"ב הוא בחשבון רפ"ח. אמנם בחי' אחרונה דהיינו המלכות שבכל אחת מל"ב הקומות האלו, המה הם שלא יכלו להתברר ואפי' קודם חטאו של אדה"ר לא נתבררו והמה הם המכונים ל"ב האבן. ולפיכך מתחילה צריכים לברר שארית רפ"ח ניצוצין קדישין שנפגמו בסבת החטא דעצה"ד והוא במשך שתא אלפי שני, ואז יקוים מאליו סו"ה, והסירותי את ל"ב האבן מבשרכם.

ובזה תבין דחז"ל (תענית ה.) בסו"ה בקרבך קדוש ולא אבוא בעיר, שפירשו

בענף ד'. ולפיכך אינו עולה בחשבון רק ד' הכתרים דע"ס דאו"ח כנ"ל והבן זה היטב.

ואל תתמה איך קחשיב כאן שמנה מלכים נגד כל המקומות שחושב אותם רק ז' מלכים. והוא, כי בזמן אשר נו"ה בבחי' אחורים, כלומר שאין בהם אור הפנים, אז אין שום הבחן ביניהם וע"כ נחשבים לבחי' אחת, אמנם בזמן שמאיר בהם אור הפנים נחשבים לשנים, כי נצח נבחן אז לחסד והוד לגבורה. ולפיכך, כשמדבר מהם מעת שיצאו מאור העינים שהכלים קדמו לאורות וכיון שאין בהם אור אז חושב אותם לכלי אחד ונמצא שאין כאן אלא ז' כלים, וכן אחר שביה"כ שנסתלק מהם האור ג"כ המה רק כלי אחד, משא"כ בזמן הארת יסוד דא"ק שהגיע להם אור הפנים, אז נחשבים ודאי לשני מלכים, שהרי נצח ה"ס ע"ס דהסת"ב דישראל סבא וא"כ הוא מלך שלם בארבעים בחי', דהיינו ד' דאו"י שבכ"א ע"ס דאו"ח. ועד"ז הוד שהוא ע"ס דהסת"ב דתבונה, א"כ הוא ג"כ מלך שלם בן ארבעים בחי'. ולפיכך כשאנו מחשבים אותם בזמן מלוכתם ודאי שיש כאן שמונה מלכים.

וגם לא יקשה לך במ"ש בפמ"א שם, אשר יצאו זה למטה מזה בסוד מיעוט והזדככות המסך, אשר ע"כ ספי' הדעת יצאה בקומת כתר וספי' החסד יצאה רק בקומת חכמה וכו', עד שבמלכות לא יצאה רק קומתה עצמה, ואיך אומר כאן שבכ"א יצאו ע"ס בקומת כתר. אמנם צריך שתתבונן היטב במ"ש שם, אשר כללות כל האורות יצאו תיכף בספירת הדעת בבת אחת, כמ"ש שם הרב אשר גם

ששה אורות התחתונים היו יוצאים בספירת הדעת עש"ה ובפמ"א ולפי"ז תבין היטב אשר הבחינות שנזדככו ונחסרו בתחתונים היו נמצאים בהם בבחי' אחורים של הדעת שירדו עמהם בזמן מלוכתם, כלומר שאור החסד בשעה שהיה בכלי הדעת היו בו ע"ס עד הכתר וע"כ כשאור זה בא לכלי שלו דהיינו לחסד, הגם שהאו"ח לא השיג שם רק קומת חכמה עכ"ז השיג ג"כ בחי' כתר שהיה לו מכח היותו באור הדעת, אלא שזה נבחן לבחי' אחורים. ועד"ז שאר המלכים, שזה שיעור הקומה שלא הלביש האו"ח מצוי ג"כ באותה הספירה אלא בבחי' אחוריים.

והנה נתבאר שכל מלך ומלך לפי קומתו לקח עמו מהבחי' החסרה לו מעת מציאתו במלוכת הדעת. באופן שאפי' מלך היסוד שלא היה בו אלא קומת ז"א מ"מ לקח עמו רשימו דג' ראשונות שהיו לו בעת מציאותו במלך הדעת, וכן המלכות לקחה עמה את בחי' ט"ס ראשונות שהיה בה בעת מלוכת הדעת, אלא שלא היו מאירים בם מכח החסרון שבמסך, כמ"ש שם. ובוזה האופן צריך להבחין בכל בחי' ובחי' מש"ך בחי' אלו, בהפרש מבין ניצוץ לניצוץ.

וכבר נתבאר בענפים הקודמים ההפרש מאו"י לאו"ח. אשר בע"ס דאו"י יהיה כל העליון מחבירו יותר זך, כי חכמה יותר זכה מבינה ובינה יותר זכה מז"א וז"א יותר זך מהמלכות. והפכי להם ע"ס דאו"ח כי בע"ס דאו"ח יהיה כל העב מחבירו יותר עליון, שהרי כלי שיש בו עביות דבחי"ד מעלה ע"ס בקומת כתר, אמנם כלי שאין בו עביות דבחי"ד אלא

ממש אלא שזה התחלה וזה הגמר. ועפ"ז תבין אשר בחי' הראשונה של בחי"ד ה"ס ירושלם של מטה, דהיינו בשיעור קומה שהיתה במלך הדעת, כי אז נתפשטה עד הבחי' האחרונה. ובחי' השניה של בחי"ד דהיינו מעת שהתחיל בה המיעוט הוא נבחן לירושלים של מעלה, וירושלים הוא שם המלכות שהיא בחי"ד כנודע, כי אז לא נתפשטה רק עד בחי"ג בקומת חכמה, כנ"ל.

ובזה תבין ענין נפילת הכלים לבריאה עליונים למטה ותחתונים למעלה, כי הדעת נפל לדעת דבריאה, והחסד לבינה דבריאה, והגבורה לחכמה דבריאה, והת"ת לכתר דבריאה. וכן בירידה השניה ירד הדעת עד למלכות דיצירה וחיצי חיצוניות שלו למלכות דעשיה. והנך מוצא שהדעת נפל בתחתית כל הבחינות שבשביה"כ, שלכאורה הוא תמוה עליונים למטה ותחתונים למעלה. אמנם עם הנ"ל תבין היטב, שהרי מאו"י לא נפל כלום זולת מאו"ח, דע"כ מוגדרים בשם ש"ך ניצוצין, וכן בזוהר כהאי אומנא דכתיש בפרזלא ונפיק ניצוצין לכל עיבר, והיינו כדי להשמיענו שכל השבירה והירידה לא היה רק באו"ח, המוגדרים בכל מקום בשם ניצוצין ולא באו"י המוגדר בכל מקום בשם אורות, כמ"ש הרב במרשב"י שמות בפירוש דברי הזוהר דנהרין ונצצין ע"ש.

ונתבאר לעיל שבע"ס דאו"ח כל העב מחבירו הוא יותר עליון וכל זה הוא בסוד הזווג, אמנם בעת שאינם מאירים בסוד הזווג שאין בהם אלא בחי' העביות כמות שהיא שאז ודאי כל העב ביותר הוא גרוע ביותר והבן.

מבחי"ג הזכה ממנה נמצא שמעלה או"ח רק בקומת חכמה וכו' כמ"ש בפמ"ס בענף ג' ובפתיחה עש"ה.

ולפיכך כללות כל האורות דנקודים יצא במלך הדעת, להיותו בחי' הסת"ב דזווג הגדול דהסתכלות עיינין דאו"א, וכמ"ש שם אשר נה"י דכתר שה"ס בחי"ד התלבש בחו"ב וע"כ יצאו ע"ס בקומת כתר באו"א בבחי' ראש והסת"א, ובמלך הדעת בבחי' גוף והסתכלות ב' לגמר כלים דבחי"ד, כנודע שבסוד הראש אין הכלים נגמרים עש"ה. **וכשנשבר** מלך הדעת אז התחילו המיעוטים והחסרונות, כמ"ש שם. ולפי"ז אנו מבחינים כאן בעיקר ב' בחי' של בחי"ד: בחי' הראשונה כמו שהיתה במלך הדעת בטרם מיעוטה בשבעה המלכים התחתונים, כי אז היתה בכל הדרה ותפארתה כנ"ל. ובחי' ב' אחר שבירת מלך הדעת והתחיל הביטול דאחורים דאו"א עילאין, דהיינו העביות דבחי"ד כנ"ל. כי זה האור הגדול דהסתכלות עינים שקומתו בכתר דאו"א דהיינו ראש כי כל ראש נק' כתר כנודע, נמצא עתה שירד ונתמעט לבחי' גופא דחו"ב, כלומר לאור קטן בקומת חכמה וחסר הראש שנק' כתר. ועד"ז נתמעטה ונתבטלה העביות דמלך הדעת וירד לבחי' מלך החסד שהוא עביות דבחי"ג להיותו הסת"ב מגופא דאבא כמ"ש שם.

והנך רואה שכל עיקר ירידת האור דהסתכלות עינים לגופא דאו"א, אין זה אלא ביטול העביות דבחי"ד וזיכוכה לבחי"ג. ועד"ז עיקר השבירה דמלך הדעת הוא ג"כ ביטול העביות דבחי"ד, כי הראש והגוף הם בחי' אחת

השי"ת את ל"ב ניצוצין האחרונים הנזכרים, בסו"ה והסירותי את ל"ב האבן מבשרכם, דהיינו בלי שום העלאת מ"ן ע"י אדם, אלא השי"ת יעלה אותה בלי שום אתערותא דלתתא מצד התחתונים.

וזסו"ה נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל, ופירשו בזוהר, שלא

תוסיף קום מעצמה כמו שהיה בבית ראשון ובבית שני אשר נבנו ע"י אתערותא דלתתא ומע"ט של התחתונים, אלא קוב"ה יוקים לה בסו"ה מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך, דהיינו ע"י קוב"ה בעצמו, עש"ה והבן.

ואלה הם דברי הרב בע"ח שער ט"ו פ"א וז"ל: והנה זו היא משארז"ל נשבע

הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה עד שיכנס בירושלים של מטה, שהוא זווג שלים של זו"ג לגמרי וכו'. כי בחי' זווג השלים שהוא זווג דאו"א בבחי' חכמה שהם הנקודות, זה נפסק בעונותינו מימות החרבן עש"ה. והיינו כנ"ל, כמו שאמרו בזוהר דאחר החרבן לא תוסיף קום מעצמה כי קוב"ה יוקים לה כדי שלא יהיה עוד חורבן כמו שהיה בב' מקדשות הראשונים שנבנו ע"י אדם דע"כ שלט בהם ס"א. כלומר, שנבנו בכח רפ"ח הניצוצים, אשר העלאת מ"ן מהם הוא ע"י בני אדם, כי אפי' קודם החרבן לא היה זווג שלים דירושלים של מטה אלא זווג שלים דירושלים של מעלה, דהיינו ע"י מ"ן דרפ"ח שע"י בני אדם, ומשם נמשך הזווג לב' מקדשין שאח"כ נחרבו. וז"ס השבועה שלא יכנס עוד לירושלים של מעלה בזווג שלים, בטרם שיכנס בירושלים של מטה בזווג שלים לגמרי, דהיינו בהמ"ק דלעתיד לבא, שה"ס זווג שלים של זו"ן לגמרי.

ובזה מוכן שבחי"ד שהיתה משמשת בראשיהו דאו"א, מתוך שהיא שמה בבחי' שורש בעלמא לא נפלה לבי"ע, מפני שאין העביות ניכרת כ"כ בבחי' השורש, אמנם עכ"ז נפלה עד למלכות דאצילות דהיינו בתכלית השפלות שבאצילות, משא"כ כלי דדעת דכבר הוא בחי' הסתכלות ב' הגומר לצורת הכלי ע"כ כבר יש שם כל בחי' העביות בשלימות, לפיכך נפלה ודאי בשפלות כל עולם ועולם מג' עלמין דבי"ע עד למלכות דעשיה כאמור.

ובזה תבין ג"כ סוד ל"ב האבן שלא נתברר מהש"ך ניצוצין שהם בחי' אחרונה, כלומר היותר עבה מכל ל"ב הקומות שבח' מלכים הנשברים, והמה ג"כ בחי' העביות שהיה במלך הדעת בטרם שהתחילה להתמעט לז' מלכים התחתונים. וכבר נתבאר שהמה נמשכים ויורדים בכל מלך ומלך עש"ה, באופן אשר אלו הרפ"ח ניצוצין שהובררו ועלו לאצילות ה"ס ז' מלכים התחתונים, כלומר אחר שבחי"ד דמלך הדעת התחילה להזדכך ולהתמעט, ול"ב ניצוצין שלא יכלו להתברר המה הם אותה בחי' העביות שהיתה במלך הדעת בטרם שנשברה, אשר אז בזמן מלוכתה היתה מכונה בשם ירושלים של מטה, ואחר שנשבר ונשאר בה העביות כמות שהיא בלי אור אז הוכרה העביות שבה, וע"כ ירדה פלאים בתחתית כל המדרגות כאמור, עד שאין לה שום בירור בשתא אלפי שני. ורק אחר שנזכה להעלות כל הרפ"ח ניצוצין בתכלית שלימותם, דהיינו כל הביורין השייכין לז' מלכין תחתונים דנקודים הנק' חג"ת נהי"מ, אז יעלה

חורבן באשר כי לא יהיה עוד שום זכר לקל' כי מחה ה' דמעה מעל כל פנים. וזהו שנק' זווג שלים של זו"ן לגמרי, המוזכר בדברי הרב המובאים לעיל והבן היטב.

והנה נתבאר, אשר הפכיות מקצה אל הקצה יש בענין המסכים והכלים, אשר בעת שהם מתוקנים בסוד הזווג דאו"ח בכל צרכם, אז כל העב ביותר משובח ביותר, כי כל גדלות הזווג דהסתכלות עיינין דאו"א הוא רק מכח העביות דבחי"ד אשר שם בתכלית השלימות, אמנם בזמן שאינם מתוקנים בסוד הזווג, אז כל הזך ביותר הוא יותר משובח ויותר קל לתקנו מפני שאין בו אחיזה כ"כ לחיצונים, עד שהבחינות האחרונות שבעביות אינם ראויים לגמרי לתיקון עד לעתיד בגמר התיקון, דהיינו עד שיתוקנו כל הבחי' שברפ"ח הניצוצים ויתעלו לגמרי בסוד הקדושה, אשר אז הבחי' האחרונות יתוקנו לגמרי מאליהם בלי שום אתערותא דלתתא מידי אדם, בסו"ה והסירותי את ל"ב האבן מבשרכם, וכמו"ש בזוהר ויקרא (אות פ"א) ובכ"מ דקוב"ה יוקים לה ולא תוסיף קום מעצמה כמו שהיה בב' בתי מקדשות. והבן זה היטב הדק כי הבלבול שכיח כאן מאד לסיבת ההפכיות הנ"ל.

גם נתבאר שסוד י"א בחי' שהם ד' אחורים דאו"א וז"מ דמיתו, נבחנים בעיקר מזמן מלך הדעת שהמשיך מלכותו בסוד הסתכלות ב' מכח הסתכלות עיינין דאו"א, כמ"ש לעיל, באשר כי שם היו עומדים כל האורות והכלים על תכלית גבהם. וכל האורות והכלים שיצאו בהסת"ב משאר הזווגים דאו"א

והנה נתבאר שב' זווגים עליונים נשבתו מימות החרבן: א' ה"ס זווג דהסתכלות עיינין דאו"א, שמשם מלך הדעת. וזהו שהרב מכנה אותו זווג שלים דזו"ן לגמרי, כי הדעת הוא פנימית זו"ן כנודע אשר נפסק עוד מעת שביה"כ. וזה שנק' ירושלים של מטה, דהיינו כי אז יתגלה הכתר ויבולע המות לנצח, ואז יוריד הקב"ה ירושלים הבנויה בכל השלימות למטה, כלומר שיתגלו האורות העליונים בעוה"ז בגלוי עד חיצוי חיצוניות ועד למטה דהיינו לנקודה דעוה"ז ממש. ולא יהיה שום פחד מהס"א, בסו"ה והסירותי את ל"ב האבן מבשרכם. וע"כ מכונה זה ירושלים של מטה.

אמנם הזווג דירושלים של מעלה שה"ס זווג חכמה דנקודות, כמ"ש שם הרב וכנ"ל שהזווג הוא רק על בחי"ג שבמסך ובחי' אחרונה חסרה שם כנ"ל עש"ה. וזה שהיה בזמן הבית, שה"ס רפ"ח הניצוצין התלויים במע"ט של הצדיקים, כמ"ש לעיל אשר מעת שהתחילה להתמעט ולהזדכך כבר מתחילים מנין הרפ"ח עש"ה. והיינו הזווג חכמה דנקודות, שכבר נתמעט ויצא מקומת כתר לקומת חכמה. ומהתפשטות המוחין ההם היה זווג זו"ן בזמן הבית, וע"כ לא יכלו האורות להתפשט עד לחיצוי חיצוניות ולירושלים של מטה. וע"ז רמז הזוהר שנבנה בידי אדם, כנ"ל. ובשעת החרבן, נשבע ה' שלא יכנס עוד בירושלים של מעלה, דהיינו לזווג חכמה דנקודות, בטרם שיכנוס בירושלים של מטה, דהיינו לזווג כתר דנקודות בסו"ה נפלה לא תוסיף קום מעצמה אלא קוב"ה יוקים לה, דאז יתפשטו האורות בגלוי עד סופא דכלהו דרגין, אשר אז לא יהיה עוד

מטה שנק' זווג שלים דזו"ן לגמרי, כנ"ל בדברי הרב עש"ה. וא"כ כשנשבר המלך הזה ונחרב, הרי נבנה מהם צור, דהיינו הס"א. וזה אמרו ומהסיגים שלהם נעשו הקליפות, והם י"א סממני הקטורת שהם י"א אורות וכו'. ואתה רואה איך שמדייק הרב לומר שהם י"א אורות שרצונו בזה להורות על בחי' הראש דז"ת שה"ס מלך הדעת, אשר רק הוא לבדו כולל המספר הזה של י"א אורות, משא"כ התחתונים ממנו כבר חסרים מהמספר, כמ"ש לעיל באריכות עש"ה. ולפיכך אומר ששלימות זו הוא שנשאר מי"א בחי' שירדו, ולא יכלו אורות אלו להתברר כי כל מה שנתברר בהכרח הוא שחסר מן השלימות הזו של י"א, כמ"ש לעיל אשר זווג הזה נתבטל לגמרי בכל משך השתא אלפי שני, וא"כ עוד לא שב למקומו הראשון והחסרון לא יוכל להמנות, וא"כ נשארו נתונים תוך הקליפות כדברי הרב, כי צור הרשעה נבנה מהם והבן היטב.

ומ"ש נתונים תוך הקליפות אין הכונה שנתלבשו ח"ו בהם, כי אין קדש מתערב בחול, ואין צ"ל אורות היותר גדולים שבכל העולמות שאינם ראויים להתגלות אפי' בקדושה אלא בגמר התיקון כאמור, אלא הכונה שהסיגים מסורים בידיהם, שאינם מניחים אותם להתברר משום שיש להם כח למרכבות הטומאה לינק מהאורות הללו שיתגלו ע"י הסיגים ההם וזה לא יתכן, דא"כ אתה מערב ח"ו קודש בחול, להזין עיני פרצופי הטומאה מאור עליון קודש קדשים, ובאופן זה נקרא שהם נתונים תוך הקליפה, והבן זה היטב ואל תכשל

וישסו"ת, המה רק פרטים מזווג הראשון הנ"ל, אשר נתפרטו בסוד הזיכוך וקצרות קומה כמ"ש לעיל עש"ה. אשר ע"כ חלקנו אותם בב' בחי' שהם: רפ"ח, ול"ב העשירי, שבכללם בגי' ש"ך. ועיקר ש"ך הניצוצין מיוחסים למלך הדעת כי שם היו כלם, משא"כ אחר שבירתו בעת שהתחיל זווג החכמה דנקודות, כבר יצאו מכלל ש"ך ובאו לבחי' רפ"ח, אלא שכל מלך ומלך הביא עמו מבחי' הרשימו שהיה לו בעת עמידתו ומציאותו במלך הדעת כמ"ש לעיל באורך עש"ה.

ובזה תבין דברי הרב בענף כ"ג המובאים לעיל וז"ל: נמצא כי ירדו ז' המלכים שהם זו"נ ועוד ד' אחוריים דאו"א עילאין וישסו"ת, סך הכל הם י"א בחי' שירדו ומהם נתברר, ומהסיגים שלהם נעשו קלוי, והם י"א סממני הקטורת שהם י"א אורות שנשארו מאלו הי"א בחי' שירדו. ולא יכלו אורות אלו להתברר ונשארו נתונים תוך הקליפות, עכ"ל.

ובכל האמור לעיל תבין המספר הזה של י"א, דהיינו ד' אחוריים דאו"א וישסו"ת וז"ת, אשר הם כלל הש"ך ניצוצין. וכבר ידעת שהכלל הזה לא היה במציאות רק במלוכת הדעת. ונדע שבנין הס"א אינו זולת מחורבן דקדושה, כמשאז"ל בסו"ה אמלאה החרבה שלא נבנה צור אלא מחורבנה של ירושלים וכו'. ובזה מובן אשר זה השלימות שהיה לז"ת בעת מלוכת הדעת שנמשך מהסתכלות עיינין דאו"א עילאין כשהיה נכלל בהם כל י"א האורות שייך לבנין של ירושלים, כי לולא נשבר מלך הדעת כבר היה בנין השלם של ירושלים של

שבנוגה הסמוכה לשכינה הקדושה ואז מתחלת לפתות להשכינה הק' לקבל מידיה כנ"ל, וכשרואה השכינה הקדושה את מזמתם, ממחרת ומפסקת תיכף הזווג, מפחד שלא יצא ח"ו מאורות העליונים לקליפות הטמאות, ולפי התגברותם של הקליפות לקרב את עצמם לשכינה הקדושה, כן מוכרחת השכינה להתרחק מהאורות העליונים כדי שלא יהיה להם מה לינק ממנה וירפו ממנה. ואחר כך כשהקליפות שבות למקומם, אז מתחלת שוב השכינה הקדושה להתקרב אל האורות העליונים עד שמגעת למילוי שלה, אשר אז שוב מתעוררת בחי' נוגה דאפתי לחוה, וחוזרת חלילה, כנ"ל.

וז"ס גלגול הלבנה, שבחצי חודש הראשון היא מתקרבת לקבל מהמאורות העליונים, עד ט"ו יום שהיא קרובה למילוי שלה אז מתחיל הנוגה לאפתי לחוה ואז תיכף פוסקת לאור הזווג ומתרחקת מהאורות הקדושים, וכל עוד שהם מתגברים כן בשיעור הזה הולכת ומתמעטת, עד שבאה בבחי' נקודה בלי אור שה"ס סמוך למולד שמתכסית לגמרי, ואז הקליפות מניחות אותה לגמרי ואז חוזרת להתקרב לקבל מהמאורות הקדושים ועד"ז חוזר חלילה, והבן. וז"ס דחז"ל, אשר בשעה שהנחש נגע לעצה"ד נודעו האילן וצווח רשע אל תגע בי, ע"ש. והיינו ג"כ בסוד הנ"ל, כי עצה"ד ה"ס השכינה כנודע, והנחש ה"ס מרכבת הטומאה כמ"ש ז"ל, שהס"מ היה רכיב עלי' וכנ"ל, ואין להאריך בזה. וזה שרמזו בספר יצירה עשר ולא י"א כי מספר י"א הוא מכנה עתה בזמן

בשוא ומדוחים ח"ו לחשוב רע בענין גבוה וד"ל.

ואלה הם ג"כ דברי הרב במבו"ש שער הקליפות ח"ב פ"א שהבאנו לעיל וז"ל: אל תתמה איך מחו"ב היו קליפות, כי זהו מבחי' שמתלבשים בזו"ן למטה להיות להם למוחין, ובאותו הבחי' נחשבים כזו"ן ממש וכמו שנעשו ראש לז"א כן נעשו סיגיהם ראש לז' מלכים, והיו י"א סימני הקטורת עכ"ל. והיינו כדברינו, שהכונה על אותה הקומה והראש שהיה לז"א בזמן מלוכת הדעת, דע"כ מדייק ואומר כמו שנעשו ראש לז"א, דהיינו בעולם הנקודים במלך הדעת, אשר בערך זה נעשו סיגיהם ראש לז' המלכים, דהיינו על דרך שביארנו אשר אין בידיהם רק הסיגים היותר עבים וגסים כנ"ל, עש"ה. ואין זה כלל מבחי' אחורים דאו"א וישסו"ת, כי המה מבחי' הסת"א ושרשים שאין שייך בהם התעבות, אלא להיפך ענין של מיעוט יש כאן שפירושו הוא ענין הזיכוך של העביות, כי שם מקום הזווג והאור דלא פסיק מלהחיות העולמות, והבן כל זה היטב דא"א עוד להאריך יותר.

וז"ס שרמזו בזוהר בסוד נוגה דאפתי לחוה, ע"ש. כי קלי' נוגה חציה טוב וחציה רע, וחוה ה"ס השכינה הקדושה המכונה לבנה וזסו"ה ונוגה לו סביב. וע"כ בשעת הזווג והשלימות אז מתעוררים מרכבות הטומאה בחשק נמרץ להנות ולהזין עיניהם מאורות הקודש, והיינו רק כשהשכינה הק' תקבל מה מהסיגים שבהם כמ"ש בענף כ"ט. ולפיכך מתקשרים מרכבות הטומאה זב"ז ומעלים מסיגיהם עד לבחי' הרע שבנוגה, והרע לטוב

תעד

פנים

ענף כד

מסבירות

שתא אלפי שני על הקליפות היותר גסים ומרים, והיינו מטעם הנ"ל בסוד אמלאה החרבה עש"ה. והנה כל תאותם של הקליפות, לעורר האורות העליונים לצרכם כנ"ל, וז"ס השכינה הקדושה השומרת סוף האצילות ומתממת את הספירות שיהיו במספר

עשר, ומגרשת הקליפות שהם מבחי' י"א והבן. וז"ס שאמרו בזוהר על כל המוסיף גורע, שבהוספת עין על מספר שתי עשר נגרע ונעשה עשתי עשר עש"ה. שמספר י"ב ה"ס י"ב פרצופין דקדושה, ומספר עשתי עשר הוא חלק הס"א כנ"ל וד"ל.